

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXXII Kaina 30 c.

KETVIRTADIENIS — THURSDAY, BIRŽELIS — JUNE 2, 1988

Nr. 107

„LKB Kronika, Nr. 75

Eina nuo 1972 metų
Perskaitę duok kitam!
Jei gali, padaugink!

Kreipimasis

[visus pasaulio šalių geros valios žmones

(Tęsinys)

• Ryšium su 1987 m. rugpjūčio 23 d. stalinizmo ir hitlerizmo aukų paminėjimu Vilniuje, Rygoje ir Taline per sovietinę spaudą, radiją ir televiziją pasipylė nuvalkioto melo ir šmeižtų srautas to minėjimo ir jo dalyvių adresu (Pvz., apie Nijolę Sadūnaitę, turinčią oficialių 20-ties metų darbo stažą, sakoma, kad ji niekad nedirbo, ir pan.).

• Saugume agentai tebeaudia terorą ir smurtą. Pvz., 1987 m. rugpjūčio 28-29 d. primušti Robertas Grigas ir kun. Rokas Puzonas, Nijolė Sadūnaitė vežiota mašinoje be numerių 30 valandų. Visiems trims buvo grasinama susidorojimu.

Šie ir daugybė panašių faktų rodo, kad melas ir prievarta Sovietų Sąjungoje šaknis suleido labai giliai, kad dar

daug reikės ne tik sovietinių piliečių, bet ir viso pasaulio šalių visuomenės pastangų, kad nugalėtų viešumas ir demokratija.

Todėl mes ir kreipiamės į visų pasaulio šalių geros valios žmones, prašydami:

„Nebūkite abejingi neteisrybei ir kitų skausmui! Visomis jumis prieinamomis informacijos priemonėmis nušviškite Pabaltijo tautų padėtį ir prašykite savo valstybių vadovus, kad artimiausioje SNO Generalinės Asamblėjos sesijoje būtų iškeltas ir svarstomas Pabaltijo valstybių prievartinio įjungimo į Sovietų Sąjungą klausimas, o tų valstybių piliečiams būtų atstatyta laisvo apsisprendimo teisė.

Tepadeda jums Dievas!

Pasirašę daugybę pavergtos Lietuvos gyventojų, kurių pavardės žinomos.

Žmogaus teisės — svarbiausias punktas konferencijoje

Maskva. — Kai tik prezidentas Reaganas atvyko į Maskvą, jis tuoj Gorbaciovui iškėlė žmogaus teisių klausimus. Gorbaciovas priėmė formaliai prezidentą Sv. Jurgio salėje, kurioje paprastai priimami užsienio svečiai. Pasikeista oficialiais sveikinimais ir pagyrimais. Tačiau to bičiuliškumo nebebuvo, kai susitiko privačiame pasitarime, kuriame kalbėta apie žmonių teises. Howard Baker, Baltųjų rūmų štabo viršininkas, sakė, jog abu vadai nevengė griežtokai pareikšti savo skirtingas pažiūras religijos laisvės, emigravimo ir politinių kalinių klausimais.

Prez. Reaganas yra pirmas Amerikos prezidentas, kuris vizituoja Sovietų Sąjungą po prezidento Nixon, kuris čia lankėsi prieš 14 metų.

Užsienio reikalų kalbėtojas Gennadi Gerasimovas po pirmojo pasitarimo apkaltino Reaganą nesupratimu, kad jau yra pagerėjusios žmogaus teisės ir, kad jis bando pamokslauti. „Mes nemėgstame kai kas nors iš užsienio moko mus, kaip mes turime gyventi, tai natūralu“, kalbėjo jis reporteriams.

Išsipildė jo norai

Reagano prezidentavime šis vizitas, keliant žmogaus teisių reikalavimus, yra vienas svarbiausių įvykių, ko prezidentas visad norėjo. Sovietų spaudoje nebuvo tiek daug rašyta apie Reagano atvykimą. Pasitenkinta tik trumpa jo biografija „Pravdoje“. Tačiau Sovietų televizija rodė jo atvykimą aerodrome ir tęsė iki pirmojo pasitarimo su Gorbaciovu. Tai pirmas kartas, kad sovietai rodo užsienio valstybės vado atvykimą. Ypač buvo įdomus prezidento apsilankymas Arbat prekybos krautuvio centre ir Reagano susitikimas su maskviečiais. Sovietų saugumas turėjo labai daug vargo sulaukyti besiveržiančius

žmones prie prezidento. Tiesa, aerodrome nebuvo leista sovietų žmonėms būti. Tik Amerikos ambasados šimtas asmenų galėjo pasveikinti prezidentą.

Iteikė savo sąrašą

Kai vienas reporteris paklausė, kaip prezidentas jaučiasi „blogio imperijoje“, kaip, kad jis yra išsireiškęs Washington, atsakė: „Puikiai“. Gorbaciovas savo priėmimo žodyje pasakė: „Pone Prezidente, jūs ir aš turime dar daug darbo atlikti. Yra gerai, kad turi būti daug darbo padaryta, nes žmonės iš mūsų to laukia, jiems to reikia“. Gi prezidentas replikavo: „Nežiūrint aiškių pagrindinių skirtumų, ir nežiūrint nemalonių klausimų, mūsų darbas pradėjo duoti rezultatus“.

Kalbėdamas Gorbaciovui apie žmogaus teises, Reaganas iškėlė jam 14 asmenų sąrašą ir pasakė norįs matyti, kad tai būtų įvykdyta. Sąrašą, pagal Baltųjų rūmų pareigūną, buvo šeimos, norinčios emigruoti ir kai kurių politinių kalinių pavardės, kuriuos prezidentas prašė išleisti iš kalėjimų.

Atšaukti mokesčiai

Maskva. — Sovietų įstatymų leidėjai paprastai vienbalsiai patvirtina rankų pakėlimu Komunistų partijos vadovybės nutarimus, kurie nuo to laiko galioja kaip įstatymai. Buvo nutarta, kad privatus prekiautojai, kiek valdžios yra leista, mokėtų valstybei mokesčius. Vyriausiasis Sovietas, kai pesipriešino kai kurie nariai, sulaukė tokių mokesčių mokėjimą, kurie buvo paskelbti balandžio 1 d. Pagal tą nutarimą, privatus kooperatininkai turėjo pradėti mokėti mokesčius net iki 90% nuo gauto pelno. Šiam pasipriešinimui vadovavo Gudijos ir Estijos Vyriausiojo Sovieto nariai.

Robert C. Byrd, Senato daugumos vadas, perduoda telefoną sen. Bob Dole, Senato mažumos vadui, kai po ratifikavimo sutarties kalbasi su prez. Reaganu Helsinkyje, pranešdami apie įvykystį sutarties su Sovietų Sąjunga priėmimą. Sen. Dole telefonas sugedo. Už jį stovi senatoriai: iš kairės Claiborne Pell, Richard Lugar, Alan Simpson, Alan Cranston, Sam Nunn, John Warner ir Paul Sarbanes.

Senato vadai ratifikacijos iššikmėse

Washingtonas. — Po keturių mėnesių politinių debatų, Senatas suteikė prezidentui Reaganui didelį laimėjimą, kurio jis laukė, norėdamas pasikeisti raketų sutarties ratifikavimo dokumentais Maskvoje. Nuo 1972 m. nebuvo pasirašyta jokios svarbios sutarties su Sovietų Sąjunga. 93 senatoriai balsavo už sutarties patvirtinimą ir tik 5 prieš. Kai balsavimo rezultatai buvo pranešti, Senato salėje buvo didelė tylą; ją nutraukė žiūrovai, pradėdami plauti. Plojo ir senatoriai, nors tai yra prieš jų taisykles. Vieni kitus sveikino, o administracijos pareigūnai kėlė šampano taures.

Sutartis panaikins tik dalį branduolinių ginklų. Abi šalys dar turi ilgųjų distancijų raketų, kurios gali būti naudojamos ir į vidutinio nuotolio taikinius. Abu kraštai turi dar tūkstančius ir kitos rūšies branduolinių ginklų.

Senato vadai į Maskvą

Senato vadai po balsavimo tuoj paskambino į Helsinkį prezidentui Reaganui, pranešdami tai jam maloniai žinia. Prezidentas juos pakvietė atvažiuoti į Maskvą ir dalyvauti sutarties pasikeitimui iššikmėse. Abu vadai — Senato daugumos ir mažumos — pažadėjo atvykti į Maskvą. „Prezidentas džiaugėsi beveik vienbalsiu balsavimu, sakė sen. Robert Byrd, demokratų vadas. O sen. Bob Dole kalbėjo prezidentui: „Mes labai džiaugiamės, galėdami tai jums įteikti dar prieš ižengiant į Sovietų Sąjungos teritoriją“.

Balsavimai

Nebuvo abejonės, kad sutartis bus priimta. Sovietai labai stebėjo sutarties ratifikavimo procedūrą Amerikoje. Galų gale tik 4 respublikonai ir vienas demokratas balsavo prieš sutarties ratifikavimą: sen. Jesse Helms ir šiaurės Carolinos valstijos, Gordon Humphrey iš New Hampshire, Steve Simms iš Idaho ir Malcom Wallop iš

TRUMPAI IŠ VISUR

— Leningrade dešimtimis tūkstančių žmonių gatvėse norėjo pamatyti Nancy Reagan, kai ji, lydimą Sovietų Sąjungos prezidento Gromyko žmonos Lydijos, lankėsi šiame miesto garsiajame muziejuje ir carų buvusiuose rūmuose.

— Maskvoje prez. Reaganas jau praleido tris dienas tarmas su Sovietų Sąjungos generaliniu komunistų partijos sekretoriumi M. Gorbaciovu. Antradienį prezidentas pasakė, kad Gorbaciovas atnešė „pirmą laisvės atodūsi“ Sovietų Sąjungai.

— Amerikos Imigracijos ir pilietybės departamentas išėjo visus prekybininkus, nuo didžiausių kompanijų iki mažiausių krautuvėlių gatvių kampuose, kad nesamdytų darbininkų, kurie yra nelegaliai atvykę į šį kraštą. Nuo birželio 1 d. fabrikantai ir kiti darbdaviai bus baudžiami didėles pinigėmis bausmėmis už nesilaikymą to įstatymo.

— Lenkijoje policija savaitgalio metu suėmė 8 aktyvistus, kad negalėtų dalyvauti Solidarumo narių pasitarime. Kai kurie buvo suimti bevažiuojant automobiliu.

— Maskvoje pranešama, kad tūkstančiai armėnų jau kelias dienas Stepanakerte mieste streikuoja, tuo priversdami užsidityti fabrikus ir transportacijos priemones.

— Afganistane partizanai susitarė su besitraukiančiais Sovietų kariuomenės karininkais, jog netrukdys jų pravažiavimu per jų jau užimtas vietas, jei sovietų kariai nebandys šaudyti į laisvės kovotojus.

— Trentone, kalbėdamas savo rinkiminės propagandos reikalui, pastorius Jesse Jackson pirmą kartą prisipažino, kad jis sutiktų būti Demokratų partijos viceprezidentiniu kandidatu.

— Kennebunkporte savo namuose viceprezidentas George Bush tarėsi su ekonomistais ir po to pareiškė, kad, jei jis bus išrinktas prezidentu, nedidins gyventojams mokesčių.

Disidentai pas JAV prezidentą

„Jūs sustiprinote mane“

Maskva. — Amerikos ambasadorius Jack Matlock pasveikino 96 disidentus, kovotojus už žmonių teises Sovietų Sąjungoje, „kurie tiek daug iškentėjote, kovodami už žmogaus teises“, sakė jis, pradedamas pokalbių ir vaišes ambasadoriaus oficialioje rezidencijoje.

Prez. Reaganas, pamatęs Abe Stolar, tuoj priėjo prie jo, pasveikino ir tarė: „Aš ką tik kalbėjau su Gorbaciovu apie jus. Aš jam pasakiau, kad mes abu esame kilę iš tos pačios valstijos ir gimę tuo pačiu metu“. Abu vyrai iš Illinois valstijos — vienas pirmą kartą mato Sovietų Sąjungą, o kitas bando palikti ją paskutinį kartą. Jie kartu susėdo prie stalo ir šnekučiavosi. Šalia jų buvo kartu ir Lev Timofeyev, žmogaus teisių grupės vadovas ir neoficialaus žurnalo redaktorius.

Valanda su disidentais

55 minutes prez. Reaganas praleido kalbėdamasis su tais žmonėmis, kurie yra žiauriai nukentėję nuo Sovietų Sąjungos vadovybės. Prie 13 stalų buvo buvę politiniai kaliniai, persekiojamieji už tikėjimą ir kiti disidentai iš įvairių Sovietų Sąjungos vietų. Nuotaika buvo labai draugiška, tarsi pažįs.

Už tautinę veiklą — kalėjimas

Paryžius. — Prancūzų žinių agentūra „France Presse“ praneša, kad Latvijos prokuroras Jenitis išspėjo žmogaus teisių gynbos sąjūdžio „Helsinkis-86“ veikėjus, kad įteiktų toliau tęsiamą antisocialinę veiklą, jie galės būti nuteisti trejus metus kalėti. Prokuroras priminė, kad pagal Latvijos baudžiamąjį kodeksą, neapykantos ir nesantaikos kurtymas rasiniais arba tautiniais sumetimais, yra baudžiamas internavimu darbo lageryje nuo šešių mėnesių iki trejų metų arba ištėmimu nuo dvejų iki penkerių metų.

Kuo nusikalto latviai

Latvijos prokuroras, pastebi prancūzų žinių agentūra, nepatiksino, kuriais veiksmais latvių žmogaus teisių gynbos grupė „Helsinkis-86“ kurstantiariama neapykantą ir nesantaiką. Spėjama, kad grupė užsitraukusi sovietinės valdžios rūstybę dėl to, kad išdrįso viešai iškelti kai kuriuos ryškesnius Latvijoje sovietų vykdomus žmogaus teisių pažeidimus, taip pat nusikaltusiu tuo, kad surengė kelias taikingo pobūdžio manifestacijas, pavyzdžiui, prisimenant ir pagerbiant masinių trėmimų aukas ir paminint Latvijos nepriklausomybės paskelbimo sukaktį. Prancūzų agentūra atkreipia dėmesį, kad keli žymesni latvių grupės „Helsinkis-86“ veikėjai pastaruoju metu buvo sovietų ištremti į Vakarų.

— Maskvoje laikraštis „Pravda“ ir žinių agentūra „Tassas“ vakar rašė straipsnius prieš politinius disidentus, kurie buvo pakviesti dalyvauti susitikime su prezidentu. Jie gana šiurkščiai buvo puolami už savo veiklą žmogaus teisių srityje.

tamų tarpe, rašo New York Times, ypač visiems padariusi išpuolį prezidento kalba. Čia buvo įvairių tautybių atstovai, trys ortodoksų kunigai ir dabartiniai kovotojai už laisvę.

Pakviestieji buvo atvežti autobusais ir lydimi Amerikos ambasados personalo. Sovietų saugumo agentai netrukė.

Prezidento stalas

Su prezidentu prie stalo buvo minėtasis redaktorius Lev Timofeyev, Tatjana Ziman, žydė, kuri negauna leidimo emigruoti 11 metų, latvių liuteronų kunigas Modris Plate, lietuvis Petras Pakėnas, kuriam vis buvo sakoma, kad galėsias išvažiuoti pas žmoną į Vakarų, ir ukrainietis žmogaus teisių kovotojas Vyacheslav Chornovil.

Savo kalboje prez. Reaganas sakė: „Aš atvykau čia, tikėdamasis padėti, ką aš galiu, pastiprinti jus. Bet dabar aš žinau, kad jūs sustiprinote mane, jūs, kurie mane įkvėpėte padėti jums. Ir kai mes spaudžiame už žmogaus teises diplomatiniais kanalais, jūs rizikuojate kiekvieną dieną savo gyvenimu, metų metais kovdami, nebijote prarasti savo darbų, savo namus ir viską, ką turite“. Savo žodį Reaganas baigė, cituodamas eilutę iš Puškino eilėraščių: „Laikas, mano drauge, laikas dabar“, turėdamas mintyje Gorbaciovą.

Nijolė su prezidentiene

Su Nancy Reagan, prezidento žmona, prie stalo buvo lietuvių tautinė kovotoja Nijolė Sadūnaitė, kurią prezidentas viešai pagyrė ir įvertino. Nijolė turėjo retą progą papasakoti lietuvių reikalus prezidento žmonai, su kuria ji gana ilgai šnekojosi.

Prie Valstybės departamento sekretoriaus G. Shultzo stalo buvo ukrainiečių disidentas Petro Roman, kuris buvo tik prieš savaitę išleistas iš koncentracijos stovyklos. Jis buvo sovietų įspėtas nevykti į šį susitikimą. Jis disidentų tarpe vyravo žydu disidentai.

Disidentų žodis

Iš disidentų tarpo kalbėjo Sergei Kovalev, Chornovil ir kun. Gleb Yakunin, visi žymūs žmogaus teisių kovotojai. Kun. Yakunin pareiškė: „Mes girdėjome padrasinančius prezidento žodžius, o dabar žinome, kad žmogaus teisių klausimas nėra tik formalumas, bet plaukia jam iš širdies“. Nijolė, kaip sako New York Times, pasakiusi, jog „prezidento kalba drąsina ateities žygiams; tai yra moralinis mūsų sustiprinimas, o kas bus toliau, tai priklausys nuo mūsų pačių“.

KALENDORIUS

Birželio 2 d.: Devintinės. Marcelinas, Ažuolas, Blandina, Auksuolė, Algė, Erazmas.

Birželio 3 d.: Karolis Luanga, Oliva, Develta, Taukantas, Klotilda, Arimantas, Vigilija.

ORAS

Saulė teka 5:18, leidžiasi 8:18. Temperatūra dieną 85 l., naktį 70 l.

Redaguoja Aleksandras Pakalniškis Jr., P.O. Box 545, North Andover, MA 01845

JUBILIEJINIŲ METŲ MINĖJIMAS

Šiais metais Lietuvos Vyčių organizacija švenčia 75-tųjų veiklos metų jubiliejų. Dievo pagalba bei narių pasisventimui, Vyčiai ir šiandien gyvai bei veiksmingai skelbia ir gina lietuviškosios kultūros bei kalbos opiusius klausimus ir reiskiasi kovoje už tėvynės Lietuvos teisę apsispręsti valstybinį savo likimą, jos piliečių žmogiską teises bei laisves.

Tinkamai paminėti šiuos jubiliejinius metus, visi nariai, jauni ir seni, iš rytų pakraščio ir iš vakarų, kviečiami apmąstyti savo vaidmenį – užtikrinti Lietuvos Vyčių organizacijos ateitį ir pasidalinti šiomis mintimis raštu, tinkamai pareiškiant jas Lietuvos Vyčių fondo skelbiamame rašiniuose. Konkursas: Kaip galėtų prisidėti prie užtikrinimo Lietuvos Vyčių organizacijai sulaukti 100-tąjį gimtadienį? Rašinys 450-500 žodžių ilgumo, turi būti įteiktas iki šių metų liepos 1-mos dienos. Konkursas dalyvis/e turi būti Lietuvos Vyčių narys/e, susimokėjęs/usi nario mokestį; arba Centro valdyboje registruotas jaunučių kuopos narys/e.

Rašinys turi būti mašinėlė, arba išskaitomai ranka parašytas. Jury komisija, susidedanti iš Algirdo Budreckio, Aldonos Ryan, ir Loretos Stukienės rašinius premijos – 300 dol., antrosios premijos – 200 dol., trečiosios – 100 dol. mės. natu yra prel. Juozas Prunskis, savo dosnumu fondo išdą papildydamas įgalino metinio konkurso premijas šiais metais padidinti.

Konkurso laimėtojai bus paskelbti liepos 30-tą dieną, Lietuvos Vyčių 75-tojo Visuotinio suvažiavimo Washington, DC, metu. Pirmosios premijos – 300 dol., antrosios premijos – 200 dol., trečiosios – 100 dol. mės. natu yra prel. Juozas Prunskis, savo dosnumu fondo išdą papildydamas įgalino metinio konkurso premijas šiais metais padidinti.

Lietuvos Vyčių fondas buvo įsteigtas prieš kelis metus, kaip šalpos fondas. Aukos fondui investuojamos ir tik palūkanos išleidžiamos Lietuvos Vyčių organizacijos darbui bei tikslams remti. Pinigai išleidžiami stipendijoms bei rašinių konkursams. Be to, šiais metais pinigai bus išleisti kultūriniam spaudiniam.

Fondą remia kuopos, užsiimančios sukaupti tam tikrą sumą reikšmingiems fondų remiamiesiems projektams. Pavieniai nariai, supratę šio fondo naudingumą, bei šiaip asmenys, norėdami finansiniai užtikrinti organizacijoms ateitį, remia šį fondą.

Šimtą dolerių fondui pakuojęs narys tampa nariu su teise balsuoti fondo reikalų sprendimuose. Tūkstąjį dolerių pakuojęs tampa geradariu.

Loretta Stukienė, Lietuvos Vyčių Fondo pirmininkė

ŠV. KAZIMIERO LIETUVIŲ KUNIGŲ SEMINARIJA

Balandžio 24-tą dieną (skirtą pasaulyje melstis už pašau-

kimus), meldėmės, kad ir lietuviuose atsirastų pašaukimą, nes jie yra labai reikalingi. Stipri ir nuolatinė malda yra viena Dievo duotų nurodymų idant „Tėvas galėtų išsiųsti daugiau darbininkų į jūties darban“. Nesiribojame viena vienintele maldele, o meldėmės visą dieną, aukodami savo gerus darbus šių Dievo įkvėptų pašaukimų intencijai.

Tačiau dabar kreipiuosi į lietuvių žemiškų bei materialinių Romoje esančių kunigų seminarijos rūpesčių bėdomis. Šv. Kazimiero lietuvių kolegija (seminarija) yra ne tik seminarija, bet taip pat Romoje bei visoje Italijoje vienintelis lietuvių dvasinis centras. Ji yra, ir ateityje pasiliks, kad ir neoficiali, tačiau užtikrinta lietuvių tikinčiųjų, ypač už Lietuvos ribų gyvenančių, jungtis su Šventu Sostu. Iki šiol kolegija buvo remiama laisvajame pasaulyje gyvenančių lietuvių geradarių aukomis. Tuo būdu, Dievi davus progą Lietuvai išvysti laisvę, Lietuvos episkopatas iš karto turėtų seminariją pačiame krikščionybės centre, pastatytą ant gerų pamatų, pajėgiančią ir administraciniai tvarkytis.

Šv. Kazimiero kolegijos gyvastis ir ateities užtikrinimas yra svarbus klausimas, ypač šiais laikais, kai doleris nukrito iki pusės vertės, kai Italijoje jau ir taip brangus pragyvenimas nuolat kyla, kai kolegijos pastatai reikalauja remonto, kai Kolegijai Remti šalpos fondas reikalingas naujų lėšų.

Kolegijai Remti šalpos fondo klausimas ypač opus. Jis buvo įsteigtas 1984-tais metais, Šv. Kazimiero 500 metų jubiliejaus metais, kai Lietuvos Vyčiai „adoptavo“ kolegiją savo 71-mame Visuotiniame seime, įvykusiame Chicagoje, ir fondui pradėjo siųsti aukas. Iki šiol Lietuvos Vyčiai yra sutelkę daugiau negu 50,000 dolerių šiam fondui ir yra verti didelės padėkos už savo dosnumą bei nuolatinę paramą. Visi lietuviai laisvajame pasaulyje, kunigai ir pasauliečiai, kviečiami aukoti šiam fondui.

Kiekviename krašte, kur yra katalikiška diecezija, vyksta metinė diecezijos rinkliava šiai seminarijai remti. Toji rinkliava ne tik leidžiama, bet pagal bažnytinę teisę ir privaloma (Bažnyčios kanonai, žr. 263 ir 264). Vyskupo Pauliaus Baltakio, OFM, palaiminti, kreipiamės į visą lietuviškąją katalikišką bendruomenę, kviesdami ją mums padėti: **Kartą metuose paaugokite šiai vienintelei lietuviškai seminarijai už Lietuvos ribų.** Ne kiekviena šeima pajėgia Dievui paaugoti sūnų ar dukterį, tačiau kiekviena šeima gali ir privalo pašaukimų reikalą ne tik malda, bet ir materialiniais paremti.

Šių metų gegužės 29-tą dieną Šventasis Tėvas ir kunigus pašventino kolegiją baigusį dekaną Paulių Mališką. Tai buvo didelė šventė ne tik kolegijai, bet Lietuvai ir visuotinei bažnyčiai. O liepos 10-tą dieną New York miesto Aušros parapijos bažnyčioje vyskupas Baltakis ir diakonus pakels kolegiją baigusį Robertą Rakauską.

Gaila, kad lietuviuose pašaukimų, kaip ir kitose visuomenėse, gerokai sumažėjo. Tikimės, kad platesnė reklama galime savąj

Detroito „Baltijos“ tunto naujesiems skautams Rimui ir Linui Polteraičiams po įžodžio kaktaraiščių užrašo draugininkas Manvydas Šepetys.

JAV LB MICHIGANO APYGARDOS SUVAŽIAVIMAS

JAV LB Michigano apygardos valdyba birželio 19 d., 12:30 val. p.p. šaukia JAV LB Michigano apygardos suvažiavimą Dievo Apvaizdos parapijos patalpose 25333 West Nine Mile Road, Southfield, MI 48034.

Suvažiavime turi teisę dalyvauti JAV LB Michigano apygardos valdybos ir kontrolės komisijos nariai, apylinkių valdybos ir apylinkių susirinkimuose išrinkti atstovai, po vieną nuo kiekvieno 50 apylinkėje balsavusių lietuvių lietuvių paskutiniuose JAV LB XII Tarybos rinkimuose.

Suvažiavimo darbotvarkėje: JAV LB Michigano apygardos valdybos ir kontrolės komisijos pranešimai, apylinkių valdybų pranešimai, diskusijos, naujų JAV LB Michigano apygardos

valdybos ir kontrolės komisijos narių rinkimai, klausimai ir sumanymai. Suvažiavime, svečio teisėmis, kviečiami dalyvauti visi lietuviai.

Vytautas Kutkus, JAV LB Michigano apygardos valdybos pirmininkas

PILNŲ STOVYKLOS VASAROS SEZONO ATIDARYMAS

„Švyturio“ jūrų šaulių kuopos Pilnų stovyklos atidarymas gegužės 22 d. buvo sėkmingas ir sklandžiai pravedęs. Diena buvo labai graži. Atidarymui atvyko svečių iš arti ir toli. Sesės ir broliai šauliai šiam įvykiui buvo gerai pasiruošę. Moterų vadovės Onos Selenienės vadovaujamos, Grace Valiukienė, Salomėja Grigaitienė, Sofija Sirutienė, Stefanija Tely-

paramą mūsų darbams.

Jau 40 metų stebime Dievišką palaimą rėmėjų dosnume. Esame tikri, kad Viešpats ir ateityje mus laims, mūsų Bažnyčią ir mūsų Tautą, dar daug metų.

Mgr. Algimantas A. Bartkus
Pontificio Collegio Lituanos rektorius
Via Casalmonteferrato, 20
00182 Roma - Italia.

LIETUVOS VYČIŲ CENTRO VALDYBOS SUSIRINKIMAS

Šių metų birželio 4-tą dieną Lietuvos Vyčių Centro valdyba posėdžiaus Sheraton, Washington, D.C. viešbutyje, 2660 Woodley Road, Washington, DC. Posėdis prasidės 12-tą val. ir jame bus diskutuojami liepos 28-tą – 31-mą dienomis Washington, DC įvyksiančio 75-to Lietuvos Vyčių Visuotinio suvažiavimo planai.

Daugiau informacijų suvažiavimo reikalui teikia: Helen Shields, 217 Wharton Street, Philadelphia, PA, arba Loretta Stukienė, 234 Sunlit Drive, Watchung, NJ 07060.

Sabina Henson

VYČIŲ VEIKLA BRIDGEPORT, CT

Sausio mėnesio 141-mos Bridgeporto, CT, miesto Lietuvos Vyčių kuopos susirinkime Jonas Baltis rodė video filmą iš mūsų parapijos klebono mons. Pranckaus pagerbimo banketo, kuriame jis Bridgeporto Amerikos Lietuvių Vyrų klube buvo pagerbtas,

čėnienė, Liuda Macionienė ir Marija Želviene visus atvykusius nuosirdžiai priėmė ir pavašino. Algis Macionis ir Balys Telyčėnas turėjo užtektinai šalto gėrimo ir visi lengvai galėjo pasinaudoti jų patarnavimu. Dievo Apvaizdos parapijoje vykę trys renginiai – „Žiburio“ lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimas, LFCU „Kasa“ metinis narių susirinkimas ir skautų akademikų Detroito skryiaus stovyklos atidarymas. Moterų vadovės Onos Selenienės pasakymu, jos turėjo maisto pasigaminusius didesniai būriui, negu atvyko.

Juozas Kinčius, Vladė Šiurkienė ir Teresė Tupčinskaitė pravedė dovanų paskirstymą. Buvo išdalinta daugiau negu 20 įvairių dovanų.

Kuopos pirmininkas Bronius Valiukėnas padėkojo moterų vadovei Onai Selenienei ir jos talkininkėms už maisto pagaminimą ir svečiams patarnavimą, taip pat padėkos žodis visiems už įteiktas dovanas ir aukas stovyklos išlaikymui, o svečiams už gausų atsilankymą.

Išdalinus dovanas, visi susėdė prie stalų vaišinosi, bendravo

kaip „1987 Man of the Year“. Susirinkimo metu pasigardžiovome kuopos narių suneštu maistu.

Gintarė Ivaška kuopos pirmininkės Miller namuose praveda lietuviško audimo kursą. Klasėje dalyvauja aštuonios moterys, kurios pradeda suprasti ir įvertinti savo tėvyniui atidumą bei nagingumą. Šį pavasarį vyksta ir lietuvių kalbos pamokos, kurias kas savaitę vėl sutiko dėstyti mūsų mėgstamas profesorius iš New Yorko, Vitalis Zukauskas.

Vasario 21-mą dieną šventė Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo šventę. Kalbą pasakė Pijus J. Nasvytis, o programą atliko šokėjų grupė „Vėtra“. Nancy Miro ir Barbara Schmidt priklaušo šiai šokėjų grupei, kuri 1988-tais metais dalyvavo Kanadoje rengiamoje lietuvių šokių šventėje Hamilton, Ontario.

Kovo 22-rą šv. Kazimiero šventės proga visi ėjome komunijos. Po Mišių buvo pusryčiai, kurių pilną paskyrė Šv. Kazimiero lietuvių pontifikalinei kolegijai Romoje.

Prieš Velykas surengėme margučių marginimo meno vienos dienos kursą.

Sekmadienį, gegužės 22-rą dieną suruošėm mūsų kuopos vakarienę ir šokių. Grojo Thomas orkestras iš New Yorko. Smagu, kad apylinkės Lietuvos Vyčių kuopų nariai mūsų šventėje dalyvavo.

Barbara Schmidt

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL

Subscription Rates: \$60.00. Foreign countries \$60.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytos adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Kanadoje (U.S.A.) dol.	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Užsienyje	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Savaitinis (Sešt. pried.)	\$35.00	\$20.00	—

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nužiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

DR. LINAS A. SIDRYS

AKIŲ LIGOS, CHIRURGIA
2636 W. 71st Street
Pirma trečiadienis,
ketvirtadienis ir penktadienis.
Susitarimui skambinti 436-5566

DR. VIJAY BAJAI, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODO CHIRURGIJA
(Aukliui nuimami kabinetė)
Priklaušo Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71st Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
2655 W. 69 St.
Tel. 776-9691
pirm. 12-2 v. p.p.; treč. 12-2 v. p.p.
penkt. 1-3 v. p.p.
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

Kabineto tel. — 582-0221

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtimų venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir namus

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: Olympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KURAS

KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabineto perėmė

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAŽEIKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą; pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 583-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
„Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

T. RAMA, M.D.

Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val. pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA

Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel. 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

NANCY STREITMATTER, M.D.

KARDIOLOGE
2454 W. 71 Street
Tel. 434-6777
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDS VIZINAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7555

JOHN P. WAITKUS, M.D., FACS

SPECIALISTAS CHIRURGAS
Priklaušo Holy Cross ligoninei
2700 W. 43 St., Tel. 927-3231
Kalbame lietuviškai
Val. pagal susitarimą pirm., antr.
Ketv. ir penkt. nuo 3-7 v.v.

BIRŽELIS

Pradedame birželio mėnesį. Religinis atžvilgis jame prisiminsime Išganytoją, Kristų, kurio garbei šis mėnuo skirtas, kaip gegužės mėnuo buvo pagerbti Jo Motiną Mariją. Tautinio atžvilgiu birželis išvežtu lietuvių ašarų mėnuo ir nužudytųjų kraujo mėnuo, drauge prisimenant ir dešimčių tūkstančių partizanų didžiąją gyvybės auką.

Beveik per penkis dešimtmečius mes skelbėme apie komunistų žvėrišką žiaurumą, dabar pagaliau pati Maskva ima išryškinti Stalino laikų barbarišką žiaurumą, garsindamasi posūkiu į kita, švelnesnę liniją. Kiekviena žmoniškumo prosvaitė mums maloni, bet reikia pripažinti, kad tie šviesni posūkiai už geležinės uždangos ateina ne tiek iš diktatūrinio režimo geros valios, kiek iš vakarų pasaulio spaudimo. Iš pavergtos Lietuvos mums pakartotinai ateina prašymai – skelbkite apie priepaaid faktus. Tas vertia okupantą darytis atsargesniu.

Šiame bare išeivijos lietuvių įnašas gana svarus. Turime visą eilę išleistų buvusių Sibiro tremtinių atsiminimų. Gražiai čia yra pasireiškę mūsų šauliai, išeidami su spaudos ginklų kultūriname fronte. Prieš kiek laiko jie išleido knygą „Bolševikų nužudytieji šauliai“. Jūros šaulių Klaipėdos kuopa išleido anglų kalba to paties autoriaus (J.Pr.) knygą, išverstą į anglų kalbą: „Lithuania under Soviet Occupation“. Knyga pasiekė daugelį bibliotekų, redakcijų, įtakingų žmonių. Dabar nesenai šaulių St. Butkaus dalinys Chicagoje išleido giliai įspūdingus Sibiro tremtinių Matildos Strimaitytės-Melienės ir anglų kalbą išverstą knygą „Crosses in the Arctic“. Tai suprantantieji atsiminimai Sibiro gulaguose praleidus penkiolika metų. Knyga paruošianti anglų kalba gražiai pasidarbavusi Nijolė Gražulienė, kuri taip talentingai yra atlikusi visą eilę panašaus turinio knygų vertimų ir anglų kalbą. Šis leidinys galėjo anglų kalba pasirodyti Juozo Tamošiūno palikimo deka ir reikia pagerbti atminimą tų asmenų, kurių pomirinis palikimas galėjo būti nukreiptas taip svarbiems uždaviniais.

Broniaus Kviklio paruošta knygų serija apie Lietuvos Bažnyčias, kur išryškunami okupantų darbai konfiskuojant, profanuojant mūsų šventoves, tremiant ir žudant kunigus yra taipgi svarus prisimenant Maskvai jų barbarišką darbą.

Tik nesenai Chicagoje išėjo iš spaudos vėl naujas leidinys: „Lietuviai tautininkai – komunistų kankiniai“. Čia duodamos suglaustos žinios maždaug apie 700 tautinių organizacijų narių, kuriuos komunistai yra nužudę, Sibiro tremtyje numarinę, kalėjimuose, darbo vergų lageriuose kankinę. Drauge suminiama ir daugiau kaip pusantro tūkstančio jų šeimos narių, kurie sulaukė to paties likimo. Knyga iliustruota nuotraukomis tų kankinių. Duodami priedai – kai kurie slaptaose okupanto istaigų archyvuose (išbloškūs bolševikus iš Lietuvos) rasti dokumentai, treminių vykdyto instrukcijos. Leidinį paruošė Leonardas Kerulis, Juozas Prunskis ir Mečys Valiukėnas.

Reikia pagirti Tautinės sąjungos valdybą: pirm. dr. Kriaučiūną bei narius P.

Buchą, O. Daškevičienę, V. Jonušienę, E. Valiukėnienę, kurie ryžosi tokiu leidiniu įamžinti atminimą savo sąjūdžio kankinių, komunistų nužudytų ar nežmoniška išvargintų gulaguose. Jų bei nukentėjusių jų šeimų narių suglausti biografiniai duomenys ir sudaro tuos 188 šios knygos puslapius.

Šia proga norėtusi paskatinti ir kitus išeivijos lietuvių sąjūdžio išleisti tokius leidinius, kaip tą padarė šauliai, tautininkai. Tai ne tik amžinas paminklas tiems kankiniams, kurių kapai Sibire liko antkapiais neatžymėti, bet tai drauge bus ir spaudimas į okupantą, kad daugiau panašius žiaurumų nebekartotų, nes jie yra užregistruojami istorijoje ir šimtmečiais liudys, kaip komunistai buvo kruvinai žiaurūs, lenktyniaudami su naciais beatodairiniuose nekaltų žmonių kankinimuose ir žudymuose.

Skatindami kitus sąjūdžio panašiais leidiniais savus kankinius pagerbti, norime pažymėti, kad Amerikos Lietuvių Tarybos žmonės sutinka paruošti vardiną knygą tų kankinių, kurių atminimą gerbiantieji jų sąjūdžio draugai sutiks išleisti ir platinti išeivijoje. Chicagoje yra turimos ir nuolat papildomos kartotekos visų lietuvių kankinių, kuriuos okupantai yra nužudę, laikę kalėjimuose, psichiatrinėse ligoninėse, darbo vergų stovyklose. Ši kartoteka yra Amerikos Lietuvių Tarybos žmonėms prieinama.

Stiprinkime dabar mums prieinamą kultūrinį, istorinį frontą prieš okupantą. Tokie leidiniai, kaip Vliko parūpintas J. Pajaujo veikalas „Soviet Genocide in Lithuania“, yra nepaprastos svarbos. Lietuvių religinės šalpos ir Kronikų draugijos Chicagoje leidžiamos Lietuvos katalikų Bažnyčios kronikos knygos tai tankiai kultūriniam-istoriniam fronte prieš bolševikinę vergiją. Lietuvių Bendruomenės ir mūsų skautų išleidžiami Lietuvos po grindžio slapybėje pasirodę leidiniai taip pat labai svarbūs.

Džiugu, kad ir kitose šalyse lietuviai išeiviai kelia aliarmą dėl okupanto kruvinių darbų. Italijoje prel. Mincevičius yra daug padaręs, Pietų Amerikoje taip pat spaudoje išsnyra mūsų atodūsiai. Nesenai į Alto įstai-gą Chicagoje atėjo Venezueloje pasirodžiusi Prano Gaidos knyga ispaniškai „El Hombre de Dios“ – Dievo žmogus. Tai biografinis bolševikų kankinio arkiv. Teofilio Matulionio. Šios knygos išėjo ir itališkoji, ir vokiškoji laida.

Taigi, kultūros ginklais išeivijoje vedama kova prie okupantų. Čia, žinoma, nėra dar viskas suminėta. Yra ir daugiau. Svarbu, kad yra ir kad tų reiškinį daugėja. Tą viską labai gerai žino okupantas ir nėra abejonės, kad tai prisideda, kad Kremliuje pradedami jausti naujesni vėjai. Reikia atminti, kad šia kryptimi veikiami ne mes vieni. Čia reikiama ir latviai, ir estai, ypač stipriai – ukrainiečiai. Jie net suorganizavo tarptautinę investigaciją, kodėl ir kaip Maskva išmarino netoli septynių milijonų ukrainiečių, ten įvesdama badą. Tuo reikalu net yra parašyta knyga „Egzekucija badu“. Visų šauksmas dabar ir istoriniuose leidiniuose yra stipri priemonė sustabdyti okupantą nuo budelio veiksmų.

Juoz. Pr.

PRIEŠ 40 METŲ

1948 gegužės 20-22 d. masiniai lietuvių tremimai į Sibirą liudininko akimis

Tol, kol nepasirodė čia pirmieji atvykėliai iš Lietuvos po 1949 metų, mūsų išeivija buvo įsitikinusi, o kai kas dar ir šiandien tebmano, kad didžiausi lietuvių tautai tremimai į Sibirą buvo 1941 metų birželyje, pirmojo bolševikinėje okupacijoje. Iš tikrųjų tai yra klaidingas galvojimas. Didžiojo masto tremimų ir teroro siaubas Lietuvą užgriuvo antrojo sovietinės okupacijos, nuo pat 1944 metų rudens. Pirmiausia tegu kalba statistika ir liudininkų parodymai. Jeigu 1941 metų tremimų į Sibirą aukos Lietuvoje sudarė daugiau negu 35 tūkst., kurių tarpe buvo ir kitų tautybių žmonių, pvz. žydų, o jų galėjo būti net arti 8%, tai vienu tik lietuvių 1948 metų pavasario tremimai siekia 200 tūkst., o gal net ir daugiau. Tą skelbia Lietuvos po grindžio spauda, Lietuvos partizanų pranešimai, tas skaičius linksnuojamas ir Lietuvos Laisvės Lygos. Tie, kurie gyvenome pokario metais Lietuvoje, visi manome, kad 1948 metų vežimai į Sibirą buvo tikrai intensyvesni ir masiškesni negu 1941 m. „Pėdos mirties zonoje“ 51 psl. E. Juciūtė irgi pasakoja, kad 1948 m. tremimai buvo patys didžiausi.

Tą savo teiginį paremti pagaliau galiu ir savo paties anuometiniais pergyvenimais Kaune, Rotušės aikštėje, 1948 metų gegužės 20-22 dienomis. Iš mūsų 150 filosofijos-teologijos studentų, Kauno Tarpdiecizinės kunigų seminarijos klierikų išvežtų buvo 12, o dar keletai pavėly pasisilepė ir tuo būdu išvežti Sibiro. Tai sudaro 8%. Jeigu priėmus toki procentų vidurkį visos Lietuvos mastu, tai gautume daugiau ar mažiau 200 tūkstančių. Sovietinės valdžios tikslas, formaliai skelbiamas jų istorikų, buvo palaukti Lietuvos partizanų judėjimą, eliminuojant aktyviai juos remiančius, sovietine terminologija kalbant „būžes“, tai yra turtingesnius ūkininkus, teikiančius partizanams prieglobstį ir maistą. Iš tiesų tai bolševikinis melas, lygiai, kaip kad yra bjaurus melas jų skelbiama klasių kovos dogma Lietuvos kaime. Lietuvoje vyko nacionalinis pasipriešinimas okupantui, analoginis Afganistanui, o ne klasių kova. Lietuvos partizanai kaip tik atvirčiai daugiau rėmė neturtingieji ir vidutinieji kaimo

vaistiečiai, o ne turtingieji ūkininkai, kurie bolševikams atėjus, didelių, nepakeliamai sunkių pylių apdėti buvo pavertti beveik elgetomis savo ūkiuose, iš ko gi jie galėjo ką nors remti? Sovietų tikslas – sunaikinti lietuvių tautą, jos darbščiausius, kūrybingiausius žmones, Lietuvos žemdirbius ir inteligentiją. Todėl vežamųjų tarpe buvo visų sluoksnių lietuvių – suaugę ir maži, vyrai ir moterys, kūdikiai ir seneliai. Tremiami, vežami buvo net ir ant patalo gulintys ligoniniai, pvz. Zarasuose sunkiai sergantis zakristijonas M.N., kuris vežamas į Sibirą mirė.

Kaip atrodė tos komunistinio siautėjimo, bolševikinio teroro, areštavimo, išvežimo ir tremimų scenos? Mes tuomet gyvenome bendrabutyje, Kaune, kur šiuo metu toje teritorijoje ir pastatose yra įsikūrusi Naujojo meno mokykla. Tai Kauno arkivyskupijos rūmai, buvusi kurija, statyti arkivyskupo J. Skvirsko, Lietuvos tikinčiųjų nuosavybė – atimta iš Lietuvos Katalikų Bažnyčios. Mūsų bendrabutis buvo Maironio sodeleje ir buvo vadinamas „Profesorių nameliu“. Jei mano atmintis manęs neapgauna, tai buvo iš ketvirtadienio į penktadienį, parčiais, gal kokią 3 valandą ryto, baisūs smūgiai staiga sudrebino duris. Rusiškai ir lietuviškai šaukė atidaryti, daug šautuvų buožėmis. Mums pažadintiems iš miego ir greit nesiorientuojantiems ką daryti, jie pagaliau išlaužė. Tai buvo viena jau iš anksto kruopščiai NKVD sudarytų specialių ginkluotų brigadų. Vadovavo NKVD, talkininkavo Lietuvos komunistų partijos nariai, komjaunuoliai, bet į jas įėjo ir visiškai prieš jų valią paprasčiausi tarnautojai ir darbininkai. Mat, daugelis iš jų, visiškai neįspėti dėl ko, buvo staiga „kviešti“ į vykdomąją komitetą neva skubiems gamybiniams pasitarimams ir per naktį ten sulaukyti; tik prieš pat išvykstant kartu su ginkluotais NKVD-istais buvo pranešta, kad jie talkininkaus antitarybinio elemento deportacijai. Jeigu kas bandytų prieštarauti, bus kartu su jais išvežti. Operacija buvo suplanuota gana kruopščiai ir detalai, su bolševikams būdingu slaptumu, visai Lietuvai, o taip pat ir Kaunui buvo staigi ir netikėta. Nors kiek prisimenu, visuomenėje

buvo kalbama, kad busia dideli vežimai. Matyt, kas nors iš tų pačių komunistų jautė ar žinojo ir pasakydavo geriems pažįstamiems. Tiksliai data buvo valstybinė paslaptis.

Taigi, kai jie išlaužė duris, tai su ryto vėsa vidun įsiveržė didelė iš keliolikos vyrų, toji speciali brigada. Daugumas buvo apsirengę civiliais drabužiais, mėsavo, juogais paruoštais šauti naganais ir automatais. Vienmarškinius mus liepė stovėti ir nejudėti nusigriežus į sieną. Po tokio išrikiavimo, išvartę daugumą kambario rakandų ir gerokai su triukšmu palakstę po kambarius, pradėjo garsiai šaukti „aukų“ pavardes iš lėto, nesku-bdami; liepdami susirinkti savo daiktus ir apsirengti, atskyrė juos nuo kitų. Prisimenu kaip Stasys R. rinkosi savo daiktus, dėjosi į lagaminą, o smuiko su futliaru neapsisprendė imti ar ne. Tuomet vienas tų ginkluotų aktyvistų, ciniškai šypso-damasis pasakė: „Imk, imk, galėsi ten groti...“ Tik po daugelio metų sužinojau, kad mūsiečiai išstremtieji buvo sugabenti prie Baikalo ežero ir su primityviomis priemonėmis, turėjo gaudyti žuvis, įvykdyti didžiulį jiems specialiai uždėtą normą. Pusbadiu gyvendami, slapta sukombinuodami kartais žalos žuvis, jie ten išbuvo devynerius metus. Sugrįžo į Lietuvą Chruščiovo laikais ne visi. Jų tarpe jau nebebuvo Valerijono Vaitkevičiaus, žemaičio, nepaprastai tvirtos sveikatos, švelnaus būdo ir pilno pasiaukojimo kitiems. Draugų, kurie sugrįžo gyvi nuo žiauriojo ir rūstaus Baikalo, pasakojimu, Valerijonas buvo visos brigados keltojas. Jis pasiaukodavo už kitus. Kad galėtų kiti nors truputį pasilsėti, jis dirbdavęs už du, įvykdydavo normą. Jei kas iš grupės draugų sirgavo, o juos vis tiek varydavo dirbti, jis apsiimdavo atidirbti už sergantį. Tokia savo pasiaukojama veikla jis išgelbėjo daugelį gyvybes ir kaip koks šventasis – pats mirė.

Prisimenu gerai, kaip kažkokiu, savotišku didybės pilnu patosu švietė kai kurių tos operacijos vykdytojų veidai. Daugumas buvo jį jauni, kaip ir mes, kokių 22 metų; jie elgėsi tarytum būtų viso pasaulio viešpaciai, įsakinejo valdovišku tonu, užkabindami šaipėsi, iš-

Už ką jie? Tai lietuvių tremtinių į Kazachstaną vaikučiai.

didžiai žiūrėdami mums į akis. Kai kurių švarko atlake buvo įsegtas Stalino ženklukas. Rodos, jų visa būtybė, kartu su anuomet bolševikiškai rėkiančia spauda vien tik ir tekartoję:

„Sugriovėm fašistų tvirtoves, Nugalėjome mirtį ir plėną. Nepastos niekas kelio rytojūn. Nei buržuizų, nei vėlnais, nei Dievas!“

O šiandieną, kai skaitome spaudoje apie Gorbaciovą „perestroiką“, aiškiai matome, kokia žiauri likimo ironija, apie tai ir patys pagaliau po daugelio metų prisipažįsta... Kur dingo anoji jų visa didybė, kur dingo triukšmingos „petilietkos“, anie tušti pasigyrimai ir šūkalojimai? Kur tie Brežnevo medaliai, auksinės žvaigždės? Kur jo raštai „Atgimimas“, „Plešiniai“ ir „Mažoji žemė“? Iš Afganistano ir tai reikia išeiti, pasitraukti! Koks socializmo rytojū? Visas pasaulis mato, kad ši sistema neveikia!

O tiek daug žmonių gyvenimų sugriauta, žmonių likimų suništinta, išskirta šeimų, sunaikinta, numarinta badu ir pagaliau pakišta po geležinkelio bėgiais, ar po „Belomor“ kanalo pylimais milijonai žmonių, įvairių tautų ir genčių, jų tarpe ir

didelė mūsų lietuvių tautos dalis! Žmonių kaulais nusėtos Sibiro tundros ir taigos, prie Lenos žiočių, Norilsko, Vorkutos, Magadano ar Karagandos. Kiek nekalto kraujo ir ašarų, su vergų prakaitu sugėrė Sibiro žemės, Matuško Rosija! Ir dėl ko? Dėl kažkokio absurdiško eksperimento, pagal Markso, Engelo, Lenino ir Stalino dogmas! Prisimindamas 1948 metų gegužės 20-22 dienų siaubingus ir tragiškus įvykius Lietuvoje prieš 40 metų, minint juos, noriu viena pasakyti ir ypač pabrėžti, kad mes tų įvykių liudininkai, Sibiro kaliniai ir tremtiniai, daugelis žinojome Kristaus pasakytus žodžius ir jais vadovavomės: „Aš Kelias, Tiesa ir Gyvenimas!“ Apie tai mes jiems tada Vilniaus saugume kai kurie į akis tiesiai pasakėme. Vyr. leitenantui Kardanovskij, papulkininkui Čelnakov ar net pačiam ministro pavaduotojui generolui NN. Mums nereikėjo ir nereikia kitų „kelių“, kitų „tiesų“ vertų tik 2-ju kapeiku, kitų „gyvenimų“ ir dogmų. Todėl ne visus jie mus nužudė, sušaudė ar badu numarino. Daugelis iš mūsų viską pergyvenome, manau, kad ir toliau pakelsim, „persivarky-“

(Nukelta į 4 psl.)

... IR ATLEISK MUMS, VIEŠPATIE

ALGIMANTAS IP. RASTINIS

11

– Užtaupk burną, Kazimierai! – įkaista Kovaliūnas. – Nėra ko čia šaipytis iš kitų nesėkmės! – Na jau... – sumurma Kazimieras, neužbaigęs minties. – Kas „na jau“? – piktai klausia Kovaliūnas. – Ventilatoriaus ir dinamo diržai nutrūkę... – Juk naujas traktorius... – įsikisla Petras, žiūrėdamas į kalvį. – Gal ir naujas, bet turbūt diržai seni. O gal ir Petronis nežino, kaip tvarkytis su traktorium... – Na, skelsiu tau antausį, tai ir nustosi vapėti! – pasipiktina, pasišaušia Petronis. – Nėra ko kabinėtis prie vienas kito, – griežtai užbaigia Petras. – O kur sėjamoji? – Kur gi... Prie koplyčios. Stovi pilna grūdų. Ir taip ilgai. Grūdai sudrėks dar nepasiekę dirvos... – Kazimierai, negali to traktoriaus pataisyti? – Kur tau direktoriau. Vien plaktuko ju nepataisysi. O, be to, aš neturiu tokių diržų. Pas kalvį tokių dalykų nėra... – Tavo nuomonė Kovaliūnai? – Reikia važiuoti į Pakulėnus. Ten gausime diržus, yra ir mechanikų. – Pašėlai ar ką? Vėl važiuoti? Aš ką tik buvau Pakulėnuose!

Kovaliūnas gūžteli pečiais.

– Pats žinai, kad nemoku vairuoti automobilio... – Trauk visi vėlniai šią dieną! – vėl keikiasi Petras. – Būtų penktadienis ir trylikta tai sakytų tikrai praeikta... Sėskis Kovaliūnai ir tu Petroni, važiuosime atgal! – O aš? – klausia Kazimieras. – Ką gi veiksi Pakulėnuose? Į Degsnius tave parvežti nebeturiu laiko. Teks jau pėsčiomis... – Tfu! – nusispauna kalvis. – Sovchozas... Kaip gi birsti per purvą tuos du kilometrus? Bet niekas jo nebegirdi. Vyrai suoko į gaziuką ir šis iš pradžių suriaumojęs, cypelėjęs, o paskui vis braškėdamas ir tarškėdamas pasuko atgal į Pakulėnų plentą...

Tik vėlai po pietų naujojo ūkio gaziukas vėl tarškėjo į Degsnius. Jau visai prie Viržio, prie žvyruoto kelio į Vaičiūnų kalvą Petras nebeiškentė ir paspaudė stabdį.

Petroni, tu parvažiuosi kaip nors. Žiūrėk, kad uždėtumei diržus. Aš bėgsiu pažiūrėti, kas su mano dukra. Visą dieną nebuvau namuose...

Vaičiūno pyktis atslūgo, jis nebesikeikė, bet kažkokia įkyri baimė, kažkoks nenusakomas jaudulys nenorėjo jo palikti. Kopti į kalną nelengva, Petras atsisagsto apsiaustą ir tik dabar junta, kad su kiekvienu žingsniu į šlaunį daužosi kišenė išsprausas Sluckos revolveris.

Aplinkui tylu, nė gyvos dvasios. Tik jo batai čėža žvyre, paskui save palikdami galias duobutes. Štai ju beržai, štai ir naujai surestas namas. Syiesus, išdidžiai iškėlęs galvą ir šiandien taip paslaptingai tylus.

„Argi Jonas neatvežė gydytojo? – nudiegia nauja mintis Petrą. „Ar kas nors su Dalia, su Danute?“ Petras Vaičiūnas nebeina, o bėga. Ilga, sunkiais

vyro žingsniais. Ir kad lengviau būtų bėgti, išima iš apsiausto tą tabaluojantį nagą.

„Dieve mano, kad tik kas nebūtų atsitike, kad tik...“ – išgąstingai svarsto jis ir kieme sulėtina žingsnį.

Ir čia taip pat nė gyvos dvasios! Kiekvieną vakarą Danutė išbėgdavo pasitikti, kai jis nuvargęs, bet išdidus grįždavo iš Daugelynės namo. O dabar nėra ir Danutės.

Petras girdi, kaip tvoja jo širdis, kaip smilkinuose atsimuša jos ritmas, tarytum koks nematomas plaktukas: tuk... tuk... tuk...

Jis prieina prie durų, įsiklauso. Balsai... Danutė... Vienas, dar vienas... Kas tai? Kas tai per žmonės tenai viduje?

Kairiaja ranka jis pleštė atplėšia duris... ir pirmasis, kurį jis pamato yra Tomas.

Aukštas, gražus, juodai apsirengęs, su nublizgin-tais, rudais auliniais... Ar ne apie šį vyrą kalbėjo Steponavičius?

Tuk... tuk... nelauk, kol kitas... tuk... pakels ginklą... tuk... tuk... atitraukti dužiklį ir paspausti gaiduką... Tai vienintelė mintis, kuri užvaldo Petrą Vaičiūną ir kuri akimirka užtemdo jo protą.

Šaiziu, kurtinančiu balsu nuaidi šūvis Vaičiūnų kambaryje. Dešinėje Tomo krūtinės pusėje peties link staiga pasirodo kraujo dėmė, kuri raudonai nudažė jo šilko skepetą, šlykščiai sudrėkino juodojo švarko atlangą. Kulkos smūgio paliestas Tomas susvyravo, tačiau išsilaikė ant kojų ir kairiosios rankos pirštais tvėrėsi uždengtą šovinio istrigimo vietą. Pro jo baltus pirštus prasisveržė kraujo srovėlės, nutekėjo ranka žemyn, pasislėpdamos kažkur juodojo švarko rankovėje.

(Bus daugiau)

VOKIEČIAI NACIAI IR ŽYDAI OKUPACIJOJE

(Pabaiga)

Dabar čia trumpai noriu grįžti prie sąlygų, kuriose tuo metu visi gyveno. Į Kėdainių miestą atvyko apie 75 ginkluoti vokiečiai ir apie penki vyresnieji. Vienas buvo kapitonas. Atsivežė apie 80 žmonių vokiečių uniformose, matyt karo belaisvių, įvairių tautų, kurie turėjo kastuvus. Jie kalbėjo rusiškai, vokiškai ir ukrainiečiai. Vienas jų štabo kapitonas vokiečių isakė atvežti degtinę, apie porą sunkvežimių. Tai atvežė iš Josvainių gatvės nr. 10, kur buvo jau vokiečių žinion perimtas buvęs Dūdos degtinės sandėlis. Tam darbu buvo paimti lietuviai, vokiečių isakymu. Vienas, buvęs Kėdainių aktyvo valdininkas Radmanas, bet jau rusų iš darbo atleistas, kalbėjo vokiškai, tai jį padarė vertėju. Žydai jau ankščiau buvo suvaryti į grafo Tutlebinio gyvulių tvartus, saugojami ginkluotos vokiečių sargybos. Nuo miesto ligoninės, Smilgos upelio Dotnuvos link laukai buvo paskelbti mirties zona, niekam nebuvo leidžiama įeiti. Kai degtinė buvo išdalinta vokiečiams, kapitono vertėjas Radmanas pranešė, kad likusią degtinę gali praeiviai gerti, arba nešiti namo. Tą matė mano uošvis Jaugelis su draugais ir daugelis lietuvių. Per laukus, per tą mirties zoną, vokiečių ginkluotų sargybinių žydai buvo būriais varomi į Smilgos upelio atkrantę, kur visus išsėngavo, net moteris ir vaikus. Paskui nuo jų nuogų kūnų nuimdavo bet kokias brangenybes ir mesdavo į tam reikalui vokiečių atvežtus in-

Prieš 40 metų

(Atkelta iš 3 psl.)

ti" mums nereikia!

Kai neseniai Kremluje Gorbačiovos priėmė Rusijos provoslavų hierarchus ir su jais kalbėjosi, vienas iš jų pasakė: „Mes išgyvenome 1000 metų — tik 70!“ Visas gis krikščionybės amžius artėja prie 2000.... Chicago lietuvių visuomenė, gausiai susirinkusi sekmdienį, gegužės 22 d. Grant Parke prie Buckingham fontano paminėjo gegužės tragiškų tremimų ir Sibiro 40-mečio sukaktį. Mums keletai buvusių Sibiro tremtinių ir kalinių dalyvauti toje iškilmingoje eisenoje su plakatais ir šūkais buvo kažkas nepaprasto, neaprašomo... O kai didžiulė minia iš visų krūtinių, saulėje, pavasariškai sužaliavusioje Grant Parko aplinkoje užgiedojo „Lietuva Tėvyne mūsų...“, mes pajutome, kad ne veltui tiek daug iškentėta. Reikšmingai minėjimo diena sutapo ir su Sekminėmis, šių dienų pasaulyje dažnai daugelio paminėjo Dievo-Meilės Šv. Dvasios šventę. Aš manau, kad visa tai sutapo neatsitiktinai. Mums visiems lietuviams, pergyvenusiems tokias tragiškas tautos nelaimes, kovojant tautai ir išeivijai dėl Lietuvos išlikimo, dėl Lietuvos nepriklausomybės ir laisvės atstatymo, kaip tik ir reikia ir toliau kuo daugiau vienas kitą mylėti, burtis vienas prie kito ir gerbti vieni kitus. Mums kito kelio nėra!

Chicago Lietuvos jaunimo sąjunga tikrai nusipelnė kuo didžiausio įvertinimo už minėjimo organizavimą ir pravedimą. Pagarba Chicago lietuvių visuomenei vieningai ir gausiai atsiliepiantys ir pavergtos Lietuvos balsai!

P. Vaičekas, buvęs Sibiro kalinys

dus, ir po to iš pakrantės juos šaudė. Tie atsivežtiniai su vokiečių karių uniformomis ir kastuvais žydų lavonus užkasdavo. Vokiečių kapitonas ir vertėjas Radmanas girtulėliai visur vaikščiojo, net susikabinę. Kaip tik tuo metu atvarė naują grupę, kur buvo dantų gydytoja dr. Rabinavičiūtė. Nieko nelaikdama, ji nusiėmė nuo savo kūno brangenybes ir metė į Radmaną, šaukdama: „Suryk, prakeiktas, mano paskutinį turta ir kraują. Atsimeni, kiek tu esi išgėręs degtinės pas mano tėvą?“ Kai Radmanas išsipaguriu, jam vis akys stovėjo daktarė Rabinavičiūtė ir girdėjosi jos žodžiai. Vėliau Radmanas gavo visišką nervų parimą.

Kai žydai buvo uždaryti tuose gyvulių tvartuose, prie jų priedavo, jei prašydavosi, katalikų kunigas. Tuo pasinaudodamas Survilinkio klebonas dekanas Tvartijonavičius iš tvartų išpiko 17 žydų vaikų, vokiečiams sargybiniams mokėdamas aukso valiutą ir vaikus išdalindamas į ūkius patikimiems ūkininkams. Tą vakarą prieš žydų šaudymą Kėdainių miesto saugumo viršininkas Jablonskis buvo pasiūlytas vakarienei į vokiečių štabą ir prie gerų nugėrimų jam buvo pasakyta, kad rytoj turėsias pasirašyti kažkokį aktą. Jablonskis, nujausdamas kuo tai kvepia, tą naktį dingio iš Kėdainių. Traukiniu nuvyko netoli savo tėviškes — Skuodo, ir ten persirengęs darbininko rūbais pas ūkininką gyveno, kol vokiečiai apleido Lietuvą. Joks Kėdainių miesto ar apskrities policijos pareigūnas ar kariškis bei istaigos tarnautojas prie žydų naikinimo neprisidėjo. Aš pats, kai nuo rusų neoficialiai su šeima pasišalinęs į Vokietiją iš savo krašto, vėl rusams pabėgus neoficialiai pervėdžiau atgal per sieną į Lietuvą savo šeima. Buvau įtartas slapto veikimo, bet nebūnant įrodymų po 6 mėnesių ir dviejų savaitių buvau paleistas ir paskirtas į lėktuvų fabriką sargu, į kur vykdamas pabėgau ir per miškus laimingai pasiekiau Lietuvą. Dievas buvo su manim visur. Dotnuvos akademijoje kartą suruoštie šventėje dalyvavom su žmona, jį tautiniais rūbais, o aš savo dar nauju vestuviniu rūbu. Ten man sako Lietuvos policijos departamentų direktorius: „Bronia, gelbėk, turi sėstis šalia Lenceno, ministerio Pabaltijo kraštams ypatingiems reikalams. Neturiu kito, gerai mokančio vokiečių kalbą“. Po kiek laiko Lencenas ir jo keturi sekliai sako nori dingti iš šventės į kokią nuosąją vietą, kur būtų daug degtinės, lašinių ir juodos duonos. Nusivežiau į savo buvusį garažą, o ten po prakalbų sakymo ir visokių kvailysčių Lencenas pasiūlė mane Lietuvos policijos direktoriui skirti į tarnybą policijoje... Taip aš atsidūriau tose pareigose, o buvau dar vokiečių paieškomas kaip pabėgęs iš Vokietijos darbu.

Dabar grįžkime prie nutrauktos istorijos, kaip aš sutikau gelbėti žydo Šlapoberskio mažutę dukrelę. Jau minėjau prelatą Tvartijonavičių, Survilinkio parapijos kleboną ir jo pastangas gelbėti mažus žydų vaikučius. Šis prelatas rusų caro laikais buvo Ylakių parapijos vikaru, esu jį daug kartų vežęs į miestelį iš mūsų tėviškes, kur mūsų visa šeima gyveno. Vikaras mėgdavo mano tėvų ūkyje šaltinio upelyje maudytis. Rašau tai todėl, kad nuo to laiko Kėdainiuose valdžios banko tarnautojas. Labai ramus žmogus, žmona daktarė. Aš sirgau,

Šlapoberskis savo dukrelę atvedė į mano numatytą vietą, kur ja keletą dienų rūpinosi mano žmona moteris, vieno policininko motina. Aš, kaip policijos vadas, jau turėjau iš departamentu isakymą, gautą šifruotame rašte iš vokiečių Gebietskomisaro, „kad jei kas globos žydus ar jų šeimas, turi būti pranešta vokiečių SS teismui ir tas turi būti per 24 valandas sušaudytas. Aš tikėjaisi, kad prelatas galės Šlapoberskio dukrą išgelbėti, atiduoti ūkininkui. Bet prelatas atsisakė, nes jau buvo slapta sekamas. Kadangi savo ar parapijiečių aukštinukų išpikyti žydų vaikučius pakankamai neturėjo, tai su patikimu parapijiečiu vykdavo į Kauną, į juoda rinką papildyti šią kasą. Sykį buvo pagautas, bet aš nuvažiavęs į Kauną su dovanomis pas vokiečius jį išgelbėjau. Šlapoberskio mergaitė buvau padaręs pasą, ją pavadinamas Levute. Būti jai pas mane buvo pavojinga, nes pradėjo tarnaitė švelbeldžiuti, kad ją atvežęs ponas su guzikais... Teko ieškoti kitos išeities. Prelatas ir čia rado būdą. Sakė mergaitę nuvežti į jo brolio ūkį prie Baisiogalos. Bėda buvo, kad mergaitė atrodė labai žydiškai, plaukučiai garbanoti, kaip mažo avinuko. Prelato brolis, apžiūrėjęs mergaitę, nutarė ją laikinai paslepti daržinėje prie kelio, kur karštomis dienomis uždarėdavo gyvulius nuo vabzdžių. Vieškelis per balas ir per upelį aukštai iškeltas. Daržinės gale yra išlaidų. Nutarta tą mergaitę pasodinti ant ryšulių ir įkalbėti, kad niekur neiseitų, nes krūmuose balos, gali nuskeisti. Daržinė iš trijų pusių užkalta lentom, mergaitė su paltuku neišlįs. Prasvitus, šeimininkas su pora darbininkų nuvažiuo neva šiaudų pasiimti, bet mergaitės nerado. Išieškojo visur aplink krūmus, balas ir ežeriukus, bet nieko nepešė. Vėl rūpestis, nes mergaitė, pabuvus mano šeimoje, gali išduoti, kas ją atvežė.

Po pietų paskambino į Baisiogalos policiją moteris, kad pas juos nakčia ant sargo lauko atsirado mažą mergaitę, visą purviną, sušlapus, verkianti, net veikdams purvinas. Jos paltuko kišenėje laiškėlis, kad vardas Levutė, tėvai prašo prieglausti, jie atsilygins. Moteriskė sakiusi, kad mergytė bandžiusi per suartą lauką eiti į jų namus, bet jų didelis šuo smarkiai puolė, išgąsdino, tai nebejudėjo. Kai atsikėlė ūkio šeimininkai nuvarė šunį, mergaitė, baisiai verkdamas šokosi bėgti į jų namus. Jie ją parsinešė pas save.

Aš isakiau Baisiogalos nuovadai apie tai niekam neskelbti ir įspėti tuos žmones, kad vokiečiai gali nubauti visą miestelį ir pridaryti daug bėdų. Matyt tokia buvo Dievo valia, kad ta pervargusi, purvina mergaitė buvo nukreipta pas tuos ūkininkus. Tie žmonės vaikų neturėjo, tai ją pakrikštijo ir padarė savo vaiką, kur jį laimingai užaugo. Vokiečiams apleidus Lietuvą, jos tėvai neatsirado.

Tų ūkininkų pavardės neužrašėme, nes tais laikais tai būtų pavojinga, niekad nežinojai, kas gali išduoti.

Taip baigiu šią istoriją. Juk tai tikras stebuklas, kad mergaitė nėjo per daržinės atviras duris, o išlindo per nedidelę skylę vieškelio pusėn. Tą naktį labai lijo ir ji nusirito į balas, kur kapstėsi per purvą ir krūmus ne į Baisiogalos pusę, o į tų žmonių ūkį, kur niekas jai jau nebegresė.

Baigiant pridėdu savo liudymą, kad buvau liudininku OSI apkaltinto Kungio byloje. Tą žmogų pažinojau, jis buvo Kėdainiuose valdžios banko tarnautojas. Labai ramus žmogus, žmona daktarė. Aš sirgau,

SAULĖ PALUBINSKIENĖ AUKŠTOSE PAREIGOSE

Saulė Liulevičiūtė—Palubinskienė neseniai buvo paskirta Chemical Research Laboratorijos korporacijos Californijoje kokybės užtikrinimo ir kontrolės direktore. Jai yra atsakingi šeši subsidijų direktoriai, ir ji yra vienintelė moteris šios korporacijos direktorių taryboje.

Saulė savo gyvenime gražiai derina lietuviškos šeimos auklėjimą, užaugindama ir lietuviškai bei katalikiškai išauklėdama ir mokslandama, kartu su vyru prof. dr. Feliksui Palubinsku, penkis vaikus (Liną, Gintą, Kova, Mildą ir Aidą), ne tik lietuviškai kalbančius, bet ir lietuvių tautos reikalu besirūpinančius asmenis.

Ji industrinės chemijos pasaulin įstojo tik prieš ketverius metus. Prieš tai septynerius metus dėstė (ne pilnu laiku) universitete, veikė ateitininkų stovyklose, ėjo jaunųjų kuopos globėjos, sendraugių centro valdybos vicepirmininkės pareigas, dirbo šeštadieninės lituanistinės mokyklos istorijos mokytojos darbu.

Saulė pradėjo mokytis Šakiuose (Lietuvoje), mokėsi Vokietijoje, Chicagoje baigė pradinę mokyklą, Marijos aukštesniąją ir studijavo bei baigė chemiją Mundelein kolegijoje. Chemijos magistrą gavo Southern California universitete.

Pastabos ir nuomonės

DĖL J. VITĖNO STRAIPSNIO

M. GELŽINIS

Besibaigiančių gavėnių laike mano amžiaus žmonės daugiau ar mažiau pasiduoda arčiau Velykų mirties pergalei ir prisikėlimo stebuklo adoracijai. Bet šįmet mano prieššventinės nuotaikas perskrodė J. Vitėno kovo 19 d. „Drauge“ padėtas straipsnis „Mažoji Lietuva ir Varnos vyskupija“, kuriuo man nepažįstamas žmogus replikuoja mano anksčiau taip pat „Drauge“ atspausdintam straipsniui „Mažoji Lietuva Lietuvių Bendruomenės memorandumu“. Jame aš straipsnio pabaigoje pakartoju dar šįmet mano prieššventines daktarų, kunigų parodymus, kad Maž. Lietuva yra Varnos vyskupijos dalimi.

Nenorėdamas suprasti ar negalėdamas atskirti, kad Gelžinis nepateikia savo duomenų, bet naudoja katalikų bažnyčios prelatų parodymus, J. Vitėnas visų paltuku neišlįs. Prasvitus, šeimininkas su pora darbininkų nuvažiuo neva šiaudų pasiimti, bet mergaitės nerado. Išieškojo visur aplink krūmus, balas ir ežeriukus, bet nieko nepešė. Vėl rūpestis, nes mergaitė, pabuvus mano šeimoje, gali išduoti, kas ją atvežė.

Po pietų paskambino į Baisiogalos policiją moteris, kad pas juos nakčia ant sargo lauko atsirado mažą mergaitę, visą purviną, sušlapus, verkianti, net veikdams purvinas. Jos paltuko kišenėje laiškėlis, kad vardas Levutė, tėvai prašo prieglausti, jie atsilygins. Moteriskė sakiusi, kad mergytė bandžiusi per suartą lauką eiti į jų namus, bet jų didelis šuo smarkiai puolė, išgąsdino, tai nebejudėjo. Kai atsikėlė ūkio šeimininkai nuvarė šunį, mergaitė, baisiai verkdamas šokosi bėgti į jų namus. Jie ją parsinešė pas save.

Aš isakiau Baisiogalos nuovadai apie tai niekam neskelbti ir įspėti tuos žmones, kad vokiečiai gali nubauti visą miestelį ir pridaryti daug bėdų. Matyt tokia buvo Dievo valia, kad ta pervargusi, purvina mergaitė buvo nukreipta pas tuos ūkininkus. Tie žmonės vaikų neturėjo, tai ją pakrikštijo ir padarė savo vaiką, kur jį laimingai užaugo. Vokiečiams apleidus Lietuvą, jos tėvai neatsirado.

Tų ūkininkų pavardės neužrašėme, nes tais laikais tai būtų pavojinga, niekad nežinojai, kas gali išduoti.

Taip baigiu šią istoriją. Juk tai tikras stebuklas, kad mergaitė nėjo per daržinės atviras duris, o išlindo per nedidelę skylę vieškelio pusėn. Tą naktį labai lijo ir ji nusirito į balas, kur kapstėsi per purvą ir krūmus ne į Baisiogalos pusę, o į tų žmonių ūkį, kur niekas jai jau nebegresė.

Baigiant pridėdu savo liudymą, kad buvau liudininku OSI apkaltinto Kungio byloje. Tą žmogų pažinojau, jis buvo Kėdainiuose valdžios banko tarnautojas. Labai ramus žmogus, žmona daktarė. Aš sirgau,

kaip Vitėnas norėtų. Vatikanas turi šimtus gerai paruoštų bažnytinės teisės ir istorijos žinovų, kurie gali šv. Sostą itikinančiai apginti. O lietuviams ar reikalingas žmogus, kuris, atrodo, tėra savitarpį ginčų specialistas?

Įmano velykinius mintijimus išsišliejo palyginimas su nepriklausomos Lietuvos laikų atsitikimu: Kai 1933 m. sausio 30 d. Vokietijos prezidentas Hindenburgas paskyrė Hitlerį Reicho kancleriu, sujudo viso pasaulio vokiečiai. Ir Lietuvis.

Nepriešai ne pilnas mėnuo, kai 1933.11.22 Lietuvos vokiečiai, susibūrę į „Kulturverband der Deutschen Litauens“, įteikė mūsų Vidaus reikalų ministerijai „Promemorią dėl tautybės atžymėjimo pasuose“. Raštą lydėjo 1554 individualūs prašymai dėl tautybės pakeitimo, atžymint pasuose vietof išbrauktos lietuvių tautybės, — vokiečių tautybę. Tai buvo pirmas skambintis, kad vokiškos kilmės žmonės pradėjo kištis į grynus lietuvių tautos reikalus.

Po šventių sužinojau, kad Didįjį penktadienį, balandžio 1 d., „Drauge“ pasirodė to paties J. Vitėno kitas, šį kartą politinio turinio straipsnis „Mažosios Lietuvos problemos“. Pirmoje straipsnio dalyje V. klausia „... kodėl jie (mažiečiai) patys nešima savo krašto bėdų kelti tarptautiniuose forumuose“. Tokiu klausimu jis parodo, kad jis ar tėra labai naujas Vliko valdybos narys, arba tikrai nesupranta Vliko paskirties, nes jį tegalima atsakyti „dėl to, kad turime Vliką“. Juk Vlikas atkakliai kovoja, kad tarptautinėse platformose jis tik vienas tebtų lietuvių balso reikšėju. Atrodo, kad V. nežino, kad Vlikas pykstasi su Bendruomene dėl darbo dublikavimo, dėl vieningo lietuvių balso. Ar jis nežino, kas atsitiko 1979 m. rugsėjo 29 d. Vliko valdybos posėdyje? Jei ir mažiečiai atidarytų savo laisvinimo veiksmų, tai maišatis dar padidėtų.

Į kitas J. Vitėno Maž. Lietuvos istorijos svarstybas neregusiu, nes jį atsako M. Gelžinis studijinis straipsnis „Tremties mažiečių politinė veikla ir siekliai“, atspausdintas 1985 m. „Naujosios Vilties“ žurnalo 18 nr-yje, psl. 38-55. Be to, jaučiu pareigą J. Vitėnui padėkoti už raginimą skelbti Maž. Lietuvos problemas tarptautinėje derybų arenoje. Tokiu pasiūlymu Vitėnas mums padėjo pergalėti savo kolegus, kito Vliko valdybos nario priešingą nuomonę, kad reikia Maž. Lietuvą nutylėti. Pareiškė: „O dabar aš skaitau, kad politiškai šito (Maž. Lietuvos) klausimo kelimas yra visiškai nenaudingas todėl, kad jis erzina vokiečius“. (Ar tik ne lenkus?). Skaityk 1982 m. „Tėvynės Sargo“ Nr. 2(52), psl. 42/43.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX GREIT PARDUODA

RIMAS L. STANKUS

361-5950 636-6169

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią istaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamas.

Norime pirkti jūsų namą arba 2-jų butų apt. grynais. Be FHA, be „points“, be komiso. Skamb. tel. 778-6611.

Century 21 KMECIK REALTORS

7922 S. PULASKI RD

DANUTĖ ŠČERBAITĖ MAYER

284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti savo nuosavybę per Amerikos populiariausią agentūrą, prašome skambinti Danutei Ščerbaitei Mayer dėl sąžiningo patarimo ir veltui jūsų namų įkainavimo.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Stret

Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI

Turite Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

655-2020

KLAUDIJUS PUMPUTIS

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ

pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS

BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

GREIT IR SĄŽINGAI PATARNAUJAME PIRKIME BEI PARDAVIME NUOSAVYBĮ.

Nemokamai įkainojame jūsų nuosavybę, taip pat pristatysim pagal pageidavimą, sąrašą parduodamų namų jūsų ieškomoj apylinkėj, mieste ar priemiesty. Suinteresuoti prašau skambinti ar užeit pas

BUDRAITIS REALTY
6600 S. Pulaski
767-0600

LISTINGS NEEDED

Two to twelve flat buildings. Qualified Buyers. Free market evaluation. Call Bill Paplauskas. A & F Real Estate. 735-8000

HELP WANTED

TOOL & DIE MAKER

Four-slide specialist needs experienced Tool Maker. Familiarity with four-slide machines preferred, single shift, good pay and benefits. Apply in person or call:

476-7600
JOHN AMANN SONS CO.
5809 S. OAKLEY, CHICAGO

LITHUANIA, THE EUROPEAN ADAM

Prof. dr. JUOZO ERETO vokiškai parašyta apie Lietuvą, išversta į anglų kalbą dr. Algio Mickūno. Antroji laida 1983 m. išleido Kęstučio Butkaus fondas. Tai labai gera dovana amerikiečiams, o taip pat ir mūsų jaunimui pasiskaityti apie Lietuvos istoriją ir dabartinę būklę komunistinės Rusijos okupacijoje. Kaina su persiuntimu \$4.50. Illinois gyventojai moka \$4.75. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

Kaišiadorių vyskupija VI tomas

Siame paskutiniame tome aprašoma ne tik Kaišiadorių vyskupija, bet jame dar talpinama visu jau anksčiau išleistų tomy bendroji dalis: papildymai, atitaisymai, vadynai.

Architektūrinių ypatybių aprašymai yra dr. Inz. Jurgio Gimbuto.

Puošnus, gerai paruoštas leidinys: 608 psl., 772 iliustracijos, kietais viršeliais. Paruošė spaudai ir išleido Am. Lietuvių Bibliotekos Leidykla (Lithuanian Library Press).

Atspausdino Morkūno spaustuė. Kaina su persiuntimu \$27.00

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629 USA

Illinois gyventojai dar pridėda \$1.84 valstijos mokesčio.

DRAUGE GAUNAMI NAUJAUSI LEIDINIAI

SAUJA SKATIKŲ, premijuotas detektyvinis romanas. Kazys Almenas. 198 psl.	\$10.00
LIETINGOS DIENOS PALANGOJE, detektyvinis romanas. Kazys Almenas. 200 psl.	\$10.00
TAUTVILA, romanas. Juozas Kralkauskas. 205 psl.	\$4.00
MONSINJORAS-ZENONAS IGNONIS. Redagavo Klemensas Jūra. 383 psl.	\$10.00
PRAEITIS KALBA. Gudija — dienoraštiniai užrašai. Zenonas Ignonis. 285 psl.	\$10.00
LIETUVIŲ TAUTOSAKOS LOBYNAS I ir II dalis. Dvasios ir žmonės, liaudies magija ir medicina. Jonas Balys. 226 psl.	\$3.00
LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIS 1918-1940. Bronius Povilaitis. 367 psl.	\$18.00
DANGUS NUSIDAŽO RAUDONAI, pirmosios tremties memuarai „Laisvę praradus“ J. Keliuotis. 359 psl.	\$12.00
PARTIZANŲ KOVOS LIETUVOJE, II laida. Kęst. Girnius. 422 psl.	\$10.00

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti, užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

RENGINIAI CHICAGOJE

Birželio 4 d. — Puodžiūno baletu studijos pasirodymas Jaunimo centre.

Birželio 5 d. — Alto ruošiamas Sov. Sąjungos vykdomo lietuvių tautos naikinimo minėjimas Šv. Antano parapijos salėje, Cicero.

— Abiturientų balius Sabre Room „Krištolo“ salėje. Ruošia Lietuvių Moterų fed. Chicagos klubas.

— Anglijos klubo gegužinė Šaulių namuose.

Birželio 8 d. — Tėvo dienos programa „Seklyčioje“. Pradžia 3 val. p.p.

Birželio 10 d. — M. Motekaičio pianino studijos mokinių koncertas Jaunimo centro didž. salėje.

Birželio 14 d. — Paplaukijimas laivu Michigano ežere. Organizuoja „Seklyčia“.

Birželio 15 d. — Baisiojo Birželio minėjimas „Seklyčioje“. Pradžia 2 val. p.p.

Birželio 18 d. — Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus 22 gimtadienio šventė.

Birželio 19 d. — A. A. dr. Mykolo Devenio 10 m. mirties metinių minėjimas akademija Lietuvių Tautiniuose namuose. J. Daugėlos paskaita; meninė dalis — fletininkė muz. Asta Šepetytė. 3 val. p.p. rengia Devenio Kultūrinis fondas.

Birželio 22 d. — Dr. A. Vanauno paskaita „Seklyčioje“. Pradžia 1 v. p.p.

— Vyresniųjų pietūs ir pasilinksminimo popietė „Seklyčioje“. Pradžia 3 val. p.p.

Birželio 26 d. — „Lietuvos Aidų“ gegužinė Šaulių namuose.

Birželio 28 d. — Vyresniųjų lietuvių centro savanorių pietūs „Seklyčioje“. 12 val.

Liepos 4 d. — Metinė Lietuvos Vyčių gegužinė-piknikas Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos salėje ir kieme, Brighton Parke.

Liepos 10 d. — Šv. Kazimiero seserų „Vasaros“ festivalis vie-nuolyno sode, 2601 W. Marquette Rd.

Liepos 31 d. — „Draugo“ gegužinė.

Rugpjūčio 7 d. — Lietuvių Tarybos gegužinė Grinių sodyboje, Lockport, IL.

— Tauragės klubo gegužinė Šaulių namuose.

Rugpjūčio 14 d. — Tautinės sąjungos metinis piknikas Ateitininkų namų sode.

— Marijos metų užbaigimo šventė (Chicagos ir apylinkių) įvyks Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje 3 val. p.p.

Rugpjūčio 21 d. — „Lietuvių Balso“ laikraščio gegužinė Grinių sodyboje, Lockport, IL.

— Ateitininkų namų gegužinė namų sode, Lemonte.

Rugpjūčio 28 d. — BALFO tradicinė gegužinė Jaunimo centre.

— Lietuvių Respublikonų Illinois lygos metinis išvažiavimas į gamtą — Ateitininkų namų sode, Lemonte.

Rugsėjo 8-11 d. — Santaros Šviesos federacijos 35-tas suvažiavimas Tabor Farmoje, Sodas, Mich.

Rugsėjo 18 d. — „Lietuvos Aidų“ gegužinė Šaulių namuose.

Rugsėjo 25 d. — „Draugo“ banketas Martiniuke salėje.

Spalio 1 d. — „Kernavės“ tunto veiklos 30 metų sukakties pokylis Balzeko Lietuvių Kultūros muziejaus „Gintaro“ salėje.

— „Ateities“ vakaras Jaunimo centro didž. salėje.

— Suvalkiečių dr. jos 50 metų sukaktuvinis pokylis Šaulių namuose.

Spalio 2 d. — „Nauji vardai — nauji balsai I“ koncertas Jaunimo centre. Rengia „Margutis“.

— Pranciškiečių seserų rėmėjų seimas Marijonų vie-nuolyno.

Spalio 8 d. — Jūrų šaulių „Klaipėda“ kuopos metinis pokylis Šv. Antano parapijos salėje, Cicero.

Spalio 9 d. — Spalio 9-tosios — Vilniaus pagrobimo minėjimas Jaunimo centre. Rengia Vilniaus Krašto Lietuvių sąjungos Chicagos skyrius.

Spalio 17 d. — Kultūrinė popietė Lietuvių Tautiniuose namuose. Bus rodomos lietuviško gyvenimo įvykių skaidrės.

— Tautinių Namų sukaktuvinis pokylis LTN salėje.

Spalio 21 d. — Metinis Lietuvių Foto parodos atidarymas Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre. Rengia Budrio vardo Foto archyvas. Tęsis iki spalio 30 d.

Spalio 22 d. — Anglijos Lietuvių klubo Chicagoje balius Šaulių namuose.

— Lietuvos Dukterų dr. jos Rudens balius Jaunimo centro didž. salėje.

Spalio 23 d. — Šv. Kazimiero seserų rėmėjų metinė vakarienė Pressman salėje, prie 57-tos ir Kedzie.

Spalio 28 d. — Jono Aisčio „Raštų“ pirmojo tomo sutiktu-vės Jaunimo centro kavinėje. Ruošia ateitininkų sendraugį Chicagos skyrius.

Spalio 29 d. — LB Brighton Parko apylinkės metinis pokylis Šaulių namuose.

Spalio 30 d. — Dainavos ansamblio „Užgavėnių“ spektaklis Marijos aukšt. mokyklos salėje.

Lapkričio 4 d. — Vakaronė ir Foto parodos premijų įteikimas Jaunimo centro kavinėje. Rengia Budrio vardo Foto archyvas.

Lapkričio 5 d. — Lietuvių Operos tradicinis balius, koncertas ir laimingų biletų traukimas Jaunimo centro didž. salėje.

— „Lietuvių Balso“ laikraščio vakaronė Lietuvių Tautiniuose namuose.

Lapkričio 6 d. — Marijonų Bendradarbių žaidimų popietė Marijonų vie-nuolyno salėje.

Lapkričio 12 d. — Lietuvių Fondo vąjas pokylis Martiniuke salėje.

— Chicagos Lietuvių Golfo klubo metinis balius Lietuvių Kultūros muz. „Gintaro“ salėje.

Lapkričio 18 d. — Skautybės įkūrimo 70-mečio minėjimas Jaunimo centre. Rengia Chicagos skautininkų, kių Ramovė.

Lapkričio 20 d. — „Nauji vardai — nauji balsai II“ koncertas Jaunimo centre. Rengia „Margutis“.

Lapkričio 26 d. Futbolo klubo „Lituanica“ tradicinė sezono užbaigimo vakarienė su šokiais Lietuvių Tautiniuose namuose.

Gruodžio 2 d. — Ateitininkų sendraugį Chicagos skyriaus vakaronė Jaunimo centro kavinėje.

Gruodžio 10 d. — A. Kairio dramos premjera. Jaunimo centro didž. salėje ruošia Lietuvos Krikščionybės Jubilėjaus komitetas.

Gruodžio 11 d. — A. Kairio dramos pastatymas Jaunimo centre. Atlieka Los Angeles Lietuvių Dramos sambūris. Rengėjas — Lietuvos Krikščionybės Jubilėjaus komitetas.

Gruodžio 31 d. — Lietuvių Operos Naujų Metų sutikimo balius Jaunimo centro didž. salėje.

Kr. Donelaičio lit. aukšt. mokyklos mokiniai su pranešėju prel. J. Prunskiu. Nuotr. J. Tamulaičio

KOMUNISTŲ ŪKINĖS NEGEROVĖS

Pavergtos Lietuvos komunistai, kai jie rašo apie Lietuvos laisvės laikus, jie Lietuvą vadina buržuazine, kurią valdė baltarankiai. Dabar Lietuva pavergta rusiškųjų komunistų. Komunistai aiškina, kad dabar žmonės geriau gyvena, negu anais laisvės laikais. Ar tai yra tiesa? [tai atsako pačių lietuvių komunistų mokslo žmonės. Vienas tokių yra ekonomijos daktaras profesorius Kazimieras Antanavičius. Jis savo

J. VAIČELIŪNAS

daugiavardžiame straipsnyje paliečia pavergtos Lietuvos ūkinės negerovės (Švyt. 1985. Nr. 22, 6 p.).

Jis savo straipsnį pradeda apie žmonių norą praturtėti. Jis tuos žmones suskirsto į 3 grupes. Pirmieji mano sau turto įsigyti kokia nors laime: iš žemių iškasti pinigų katilą, loterija ar pan. Antrieji galvoja, kad turto galima gauti kituose kraštuose, bet ir tie ne visi turtą gauna. Esą, geriausias turtams įsigyti kelias yra darbas.

Tie visi pasakymai turtui įsigyti duoda mažai vilčių. Laisvame pasaulyje, kur žmonės turi gerus uždarbių ir laisvę, jie to turto įsigyja greičiau. Komunistų valdomuose kraštuose liaudis vos užsidirba pavalgymui, jei gauna nusipirkti maisto produktų. Anot vienos tautietės iš pavergtos Lietuvos: „Pas mus taip pat yra maisto produktų, tik ne visuomet jų gali gauti“. Iš ko komunistinė liaudis kraus turtus? Komunistų vadai pamatė, kad grynai pagal komunistinę sistemą žmogui normalaus gyvenimo nėra, todėl jis pradėjo duoti šokią tokią laisvę ūkinėje srityje. Kolchozininkai ir kai kurie kiti žmonės pradėjo auginti geleis, daržoves ir kitus maisto produktus. Tokiu būdu krašto gyventojai kiek palankiau apsirūpina maisto produktais. Esą, šių lobių suma ir sudaro žmonių turtą. Šis tas laimėta, bet čia dar ne taškas. Jei po 70 metų nuo komunistinės sistemos įvedimo žmonės dar stovi eilėje prie maisto produktų krautu-vės, tai kokie čia laimėjimai? Štai žemdirbių darbynečiu.

Darbo diena trunka iki kelio likos valandų — kolūkyje ir individualiniame ūkelyje. O darbo efektyvumas? Specialistai apskaičiavo, kad darbo efektyvumas nėra našus: nėra automašinos, trūksta kuro, sugedo traktorius, trūksta atsarginių dalių, blogas darbo organizavimas, prastovos sudaro apie 30% darbo laiko, darbo nuostolių.

Visokie nenumatymai, neapskaičiavimai duoda gamybinius nuostolius. Kapsuko 50 maisto pramonės automatų gamybinis susivienijimas išleidžia tik 16% aukščiausios kategorijos produkcijos, o tuo tarpu net 77% produkcijos yra morališkai pasenusių. Žinoma, prastoji produkcija liks kitam šimtmečiui.

Prieina jau prie pagrindinių dalykų. Kita vertus, ar iš tikrųjų mums reikalinga tiek daug dirbančių mokslo srityje? Juk šalia efektyvių ir praktiškai reikalingų tyrimų egzistuoja aibė spekuliatyvių mokslo darbų, kasmet nagrinėjamos vis tos pačios temos. Gaunasi taip, kad mokslininkai dirba sau, o gamybininkai — sau. Plyšys tarp jų iki šiol didėjo. Mokslininkai kaltina gamybininkus, o

gamybininkai — mokslininkus, o tobulybę pasiekiami tik svajonėse. Taigi baltarankių pavergtoje Lietuvoje yra keleta kartų daugiau, negu jų buvo anais laikais, o naudos iš jų mažai.

Sakoma, kad juo daugiau kuro išleidžiama pro kamina, juo didėja gamyba. Bet yra ir priešingai. Daug nuostolių patiriama dėl atsarginių dalių trūkumo. Juk atsarginės dalys daug pigesnės, negu laikyti mašiną be darbo. Nuostolių susidaro ir dėl nesiskaitymo su turtu, nes jis yra valdiškas. Derliaus nuėmimo metu keliuose pribarstoma grūdų, trąšų, linų ir kitokių ūkinių vartybių. Tik per vieną sezoną dėl blogos darbo organizacijos nustoja net kelių metų prieauglis. O kur dar derliaus nuostolis dėl nenormalios transportacijos, kai derlius gabenamas už 300 km, o kartais dalis to derliaus po kiek laiko vėl transportuojama atgal.

Reikia pripažinti, kad valdymo sferoje prarandame didelę dalį sukurtą potencialo dėl to, kad blogai veikia ūkio mechanizmas, ekonominiai ir socialiniai svertai, dėl nepilno planų suderinimo ir subalansavimo, dėl specializuotų organizacijų interesų prieštara-vimo, dėl nepertraukiamo valdymo personalo, o drauge dėl biurokratizmo augimo.

Daug ir komunistų pastebi, kad reikia pertvarkyti ekonominę ūkio sistemą. Ji ir pertvarkoma, bet labai nežymiai, nes nenorima nustoti senosios komunistinės sistemos. Daug ir komunistų klausia, kodėl komunistinėje sistemoje taip nesiseka su ūkiniais reikalais?

Atsakymas į visus „kodėl“, manau galėtų būti toks: mes galime gerokai padidinti pramonės ir žemės ūkio produkcijos kokybę, pagerinti produkcijos kokybę, gerokai sumažinti kapitalinių įdėjimų pirkimo laiką ir padidinti fondo grąžą, paspartinti mokslo ir technikos pasiekimų panaudojimą. Tam reikia tik pasiekti, kad galutiniais gamybos rezultatais būtų suinteresuotas kiekvienas, kas dirba, kas gauna darbo užmokestį. Nemažus nuostolius būtų suinteresuotas kiekvienas, kas dirba, kas gauna darbo užmokestį. Nemažus nuostolius būtų suinteresuotas kiekvienas, kas dirba, kas gauna darbo užmokestį. Nemažus nuostolius būtų suinteresuotas kiekvienas, kas dirba, kas gauna darbo užmokestį.

Ir komunistinių kraštų kai kurie ekonomistai numato geresnius ekonominius kelius geresniam liaudies gyvenimui sukurti. Betgi dar per daug yra administracijos — baltarankių, kurie galvoja, kad viskas turi eiti taip, kaip jie numato sėdėdami prie stalo. Vistik žmogus daugiau iniciatyvos parodys tada, kai jis dirba sau arba už darbą gauna žmonišką atlygį.

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1988 m. birželio mėn. 2 d.

5

nimą. Komunistiniuose kraštuose to nėra, nes komunistai yra liaudies prieštai.

Dėl komunistų ūkinės netvarkos po 70 metų nuo komunistinės sistemos įsigalėjimo komunistai ir dabar dar perka javus iš užsienio, perka kaip atsilikęs kraštas ir kitus maisto produktus iš Europos rinkos, nes savų maisto produktų neužtenka. Vien propagandos neužtenka, kad karvių melžėja iš vienos karvės per metus primelžė 700 kilogramų pieno arba kiaulių šėrėja kiaules išaugina po 500 gramų per dieną. Tai geriausi rezultatai visoje respublikoje. O tuos rezultatus nusineša okupantai. Ar Maskvos valdovai paklausys praktiškų ekonomistų patarimo — nežinia, nes partija daugiau naudoja jėgą, negu žmoniškumą.

MOTOCIKLISTŲ MIRTYS

Keturi motociklistai Padėkos dienos savaitgalį buvo užmušti, o vienas — ligoninėje. Visi žuvusieji važiuo be šalmų.

AERODROMAS ELGINE

Planuojama Elgine pastatyti mažą aerodromą. Tuo rūpinasi to miesto Prekybos rūmai.

PARKŲ ORKESTRU KONCERTAS

Chicagos parkų orkestrai, studentų simfonija, Vaikų choras, Horner Parko džazo orkestras birželio 5 d. 2 v.p.p. Grant Parke, Petrilo estradoje duos koncertą.

A.†A.

JUOZAS NARVAIŠIS

Gyveno Čikagoje, Marquette Park apylinkėje.

Mirė 1988m. birželio 1 d., 6 val. ryto, sulaukęs 79 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Daugailiuose. Amerikoje išgyveno 38 m. Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Margareta (buv. Kisieliene), sūnus Thomas, dukros: Virginia Bužienienė su vyru Rimantu ir dukra Aušrelė; Nijolė Hrubec su vyru Ronald ir vaikais: Kim, Ronald ir Steven; Pranė su vyru Frank Perri ir vaikais: Paul ir Angelina Impallaria; podukra Helena Mingelienė su vaikais: Rūta Scavo, Rita Messelino, Vyta ir Romu; posūnis Zigfridas Conrad su žmona Ella.

Gedulingos pamaldos už velionio sielą bus penktadienį, birželio 3 d., 9 v. ryto Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje. Nuoširdiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose pamaldose.

Laidotuvės privačios.

Nuliūdę žmona, sūnus, dukros, podukra, posūnis ir anūkai.

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410

9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

VASAITIS—BUTKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

B. L.

APLINK MUS

x Algio Bylos muzikinė grupė „Piper Road Spring Band“ gros sekmadienį, birželio 5 d., tarp 10-12 val. ryto, Batavia, IL., Fox River saloje (Laukelis St. ir Hghw. 25). Tuo metu ten vyks Mid-America kanojų lenktynės.

x Vladas Išganaitis, buvęs ilgametis Vytauto Didžio šaulių rinktinės Chicagoje vadas, praėjusį pirmadienį, vykdamas į Mirusių prisiminimo iškilmes Šv. Kazimiero kapinėse, pakeičė įvykusioje automobilių avarijoje buvo sužeistas ir šiuo metu gydomas Šv. Kryžiaus ligoninėje. Didelių sužalojimų nėra, tad tikimasi greito paleidimo iš ligoninės.

x Chicago skautininkų draugovės sueiga įvyks birželio 6 d. Bronės Variakojienės namuose, 6919 S. California Ave. Pradžią 7 val. vak. Visos skautininkės kviečiamos.

x „Lituanica – Lith“ futbolo komanda šį sekmadienį, birželio 5 d., vėl žais pirmenybių rungtynes prieš Wauconda miestelio „Chiefs“. Rungtynės vyks Marquette Parko aikštėje. Pradžią 3 val. p.p. Visi kviečiami savo atsilankymu padėti savo komandai.

x Kęstutis Slotkus, agronomas, gimes, užaugęs Kolumbijoje ir sukūręs lietuvišką šeimą, šiuo metu birželio 25 d. Toronto Pasaulio lietuvių IV kultūros kongreso svarstybose „Seima – lietuviškumo stiprybė“ pasidalins savo gyvenimo patirtimi, kaip galima išlikti lietuvių, augant toli nuo lietuvių kultūros centro.

x Jaunučių ateitininkų stovykla įvyks liepos 17-31 d. Dainavoje. Dar yra vietų, tačiau po birželio 15 d. nebegalėsime priimti registracijų. Skubiai registruokitės pas Eglę Paulienę, 9 S. 221 Rosehill Ln., Downers Grove, Ill. 60516, tel. (312) 985-5579.

x Lietuvos Dukterų draugijos Melrose Parko skyrius birželio 5 d. Eagles salėje (147 19th Ave.) ruošia Padėkos pietus visiems geradariams ir bendradarbiams. Kviečiame seses su vyrais ir svečius.

x Mykolas Drunga The Observer birželio numerį recenzuos Vilniaus Jaunimo Teatro pastatymą „Pirosmāni“.

x Vytautas Aukštinaitis, Ft. Lauderdale, Fla., jau daugelį metų remia dienraštį didesniais aukomis. Pratešdamas prenumeratą 1988 metams, vėl pridėjo visą šimtą. Vyt. Aukštinaičiui, mūsų garbės prenumeratoriui ir dosniam rėmėjui, tariame nuoširdų aciu.

x Liet. Montessori drjos ruošia gegužinė įvyks sekmadienį, birželio 5 d. 12-5 v. p.p. naujųjų Pasaulio Lietuvių Centro patalpų kieme. Adresas: 511 E. 127 St., Lemont. Bus skausmas maisto, gėrimų, vaikams žaidimų ir įvairių pramogų. Laukiame visų!

(sk)

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road – Tel. VI 7-7747.

(sk.)

x Bronislava Paulavičius, Downers Grove, Ill., nuoširdi „Draugo“ rėmėja, už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė 20 dol. auką. Nuoširdus aciu.

x Antanas Mičiūnas, Redford, Mich., žiemą praleido Delray Beach, Fla., pakeisdamas „Draugo“ siuntinėjimo adresą, pridėjo ir 15 dol. auką. Labai dėkojame.

x Anna Krywonis, Baltimore, Md., „Draugo“ paramai atsiuntė 15 dol. auką. A. Bliudakis, Chicago, Ill., K. Narbutaitis, Cleveland, Ohio, Valerija Sodys, Rochester, N.Y., Kostas ir Ona Žolynai, Ormond Beach, Fla., Vyt. Valukas, New Haven, Conn., įvairiomis progomis atsiuntė po 10 dol. aukų. Nuoširdus aciu.

x J. ir V. Pleiriai, Mary Smolicz, Chicago, Ill., Beatrice G. Miceika, Torrance, Cal., E. Kersnauskas, Cleveland Hts., Ohio, Edmuntas Kybartas, Santa Monica, Cal., Maria Bonatas, Los Angeles, Cal., Elena Jasnauskienė, Yucca Valley, Cal., už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė po 10 dol. aukų. Labai dėkojame.

x Jurgis Gepneris, Union Pier, Mich., Jonas Jonynas, Meriden, Conn., O Adomaitienė, Annandale, Virginia, Pr. Tamulionis, Indiantown, Fla., Elena Pajėda, Chicago, Ill., Aleksas Sadauskas, Hot Springs, Ark., Joseph Staugas, Detroit, Mich., Paul Jankus, Chicago, Ill., Juozas Agurkis, Omaha, Nebraska, Romualdas Nemickas, Highland, Ind., Pranas Ramonaitis, Chicago, Ill., pratešdami prenumeratą, pridėjo po 10 dol. aukų. Nuoširdus aciu.

x J. Gramas, Oak Lawn, Ill., Emilija Zinkevičius, Chicago, Ill., Vladas Šimutis, Redford, Mich., Mary Ankudas, Baltimore, Md., Vincas Urmanavičius, Detroit, Mich., Stasys Melnikas, Philadelphia, Pa., Ona Jarušauskienė, Dorchester, Mass., Jurgis Bradūnas, Baltimore, Md., A. Jakubėnas, Los Angeles, Cal., pratešė „Draugo“ prenumeratą vieneriems metams su 10 dol. auka, kuri skirta už kalėdines korteles ir kalendorių. Nuoširdus aciu.

x Vincas Grybauskas, Brockton, Mass., Dovydas Pleškys, Miami, Fla., Alfonsas Gerčys, Belleville, Ill., Kazimieras Laikunas, Cleveland, Ohio, Jonas Balnius, St. Petersburg Beach, Fla., Charles Sadauskas, Baltimore City, Md., Gennyte Dirsė, St. Petersburg Beach, Fla., Vacys Slusnys, Detroit, Mich., Liudwig Špokas, Woodhaven, N.Y., Elena Sniegaitis, Juno Beach, Fla., Bronius Šatkūnas, No. Canton, Conn., Alf. Tamošiūnas, Cicero, Ill., V. P. Kuzma, London, Kanada, Stasys Vaskelis, Framingham, Mass., pratešdami prenumeratą, atsiuntė po 10 dol. aukų. Nuoširdus aciu.

x Sofija Balekaitis, East Chicago, Ind., pratešdama „Draugo“ prenumeratą, pridėjo ir 20 dol. auką. S. Balekaitis išrašė ir garbės prenumeratorių sąrašą, o už paramą labai dėkojame.

x Saulius Šaltenis, Jaunimo teatro dramaturgas, skaitys iš naujausios savo kūrybos šį penktadienį, birželio 3 d. 8 v.v. Jaunimo centro kavinėje. Rengia Santara-Sviesa.

(sk)

x Anglijos lietuvių klubo Chicagoje gegužinė bus šį sekmadienį, birželio 5 d. Šaulių salėje. Šokiams gera muzika, loterija. Veiks maisto ir gėrimų barai. Visi nariai su svečiais maloniai kviečiami į gegužinę atsilankyti.

(sk)

Religinio meno parodoje Čiurlionio galerijoje susitiko: dail. Marija Ambrozaitienė, Mykolas Drunga, viešnia iš Lietuvos ir Marija Remienė.

Nuotr. J. Tamulaičio

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

LIETUVOS JAUNIMO TEATRO SPEKTAKLIAI

Vilniaus Lietuvių Jaunimo teatras, atskridęs į Chicago dalyvauti Tarptautiniame teatrų festivalyje gegužės 29 ir 30 dienomis turėjo dar specialias programas Chicago lietuviams. Antrą dieną į programą buvo įnešta kai kurių naujų. Abi dienos buvo pilna Jaunimo centro salė. Sekmadienio spektaklio pradžioje visa publika, visi dalyviai sugiedojo Lietuvos himną. Programą atliko Lietuvos Jaunimo teatro kūrybinė grupė: J. Anilytė, Vl. Bagdonas, S. Bareikis, A. Grašys, F. Jakštys, J. Juraševičius, R. Kartašova, R. Karvelis, K. Kazlauskaitė, I. Kriauzaitė, Alg. Latėnas, D. Overaitė, V. Petkevičius, J. Pocius, V. Podalskaitė, Eug. Pleškytė, S. Sipaitis, K. Smoriginas, D. Storyk, A. Storištis, Ant. Šurna, I. Tamošiūnaitė, V. Taukinaitis, J. Vaitiekaitis, Eug. Žebertavičiūtė. Režisieriai: D. Tamulevičiūtė ir Eim. Nekrošius.

Daugelis Chicago lietuvių buvo pamatę spektaklį „Dėdė Vania“ ir „Pirosmāni“, stebėjo aktorių profesinį pajėgumą, tai tas paskatino gausiai atvykti ir į spektaklius Jaunimo centre. Sceną atidarius, pasirodė didelė aktorių grupė. Salė plojo jiems, o jie – publikai. E. Sakadolskienė juos pasveikino, pasidžiaugė, kad galėjo susijungti Lietuvos sostinės Vilniaus ir išeivijos sūnės – Chicago lietuvių. Pasirodė, kad svečiai ne vien geri aktoriai, bet sudarė ir pajėgų chorą, ką parodė pradžioje sudainuodami liaudies dainą „Oi tu sakal“. Raitiška deklamacija J. Jaruševičius atgaivino Donelaičių ištrauką iš „Metų“. Geras

mikrofonas raiškiai perteikė išraišką deklamacija. Tai buvo komiški ir giliai lietuviški žodžiai. Pavardėmis buvo iškviesti kūrėjų lietuvių grupės aktoriai, kurių nusilenkimą lydėjo gyvi publikos plojimai, entuziazmas dar padidėjo, suminėjus, kad „visi suvalkiečiai“. Buvo iškviestas ir dramaturgas S. Šaltenis, kuris yra ir futbolistas, net įsijungęs į lietuvių Lituanicos klubo rungtynes Chicagoje. Iškvietė ir Arūną Čiuberį, talkinantį su vertimais.

Toliau davė ištraukas iš jų statomų veikalų. Pirmiausia monologas, daina iš J. Marcinkevičiaus „Daukanto“. Tai buvo malonus V. Bagdono ir S. Bareikio duetas ir žodiniams paaiškinimams; čia girdėjosi ir liaudiški tarmiški garsai. Publikos bendravimas su aktoriais buvo šiltas. A. Latėnas dainavo A. Strazdo giesmę, deklamavo jo poeziją – vis aukščiau tarme. Kalbėjo apie girtuoklį kiškį. Aktoriška išraiška įnešė deklamacijon daug gyvumo, išsiskandama publikos juoka. Džiugiai skambėjo patriotinė nuotaika, buvo ryškios humanistinės mintys. Jo perteikime Strazdo kūryba įgijo naują gyvumą.

Mergaičių trio – K. Kazlauskaitė, E. Pleškytė, V. Podalskaitė – perteikė liaudies nuotaikas daina – auga vobelėlė. Atėjo ir vyrų sutartinė – barzdutė V. Bagdono ir V. Petkevičiaus duetas. Iš Lietuvoje didelio susidomėjimo susilaukusio draminio veikalo „Duokis“ ištrauką su giliu išgyvenimu suvaidino R. Karvelis, A. Latėnas, R. Vilkaitis. Pirmame suole sėdėjo ir autorius S. Šaltenis. Čia girdėjosi ir religinės mintis, ir tėvynės vardas, ir išėjė į mišką jaunimas bei enkavedisto

užpuolis. Suvaizdinta dideliu meniškumu. K. Kazlauskaitė deklamavo apie Lietuvos moteris, deklamavo iš Mačernio Duobkapių kapuose, išryškinant tikėjimą į meilę. Pasakojo, kaip seniau buvo daug velnių, kurie norėjo auksu, laime pirkti sielas, dabar – daugelis savo piktybėmis siūlo parduoti sielas, kuriomis net ir velniai nebėsimi.

J. Jakštys, padeklamavęs Miškinio eilėraštį Poetui, išryškino Vienožindžio likimą. Pirmoji dalis baigėsi visų pajėgiai sudainuota liaudies daina Ant Nemuno kranto.

Antroje dalyje pradžioje pasirodė du aktoriai su humoristiniu savo išpūdiu aptarimu. Trimis styginiais instrumentais pritardami, S. Bareika, V. Petkevičius, K. Smoriginas dainavo jų pačių kūrybą. Su instrumentu pritardimu dainavo S. Nėries apie palaimintą gimtą šalį. Paskutinė jų daina buvo mamoms. Deklamavo A. Žukausko humoreskas V. Bagdonas.

Du aktoriai humoristinėmis įtarpomis maloniai linksmino svečius. Akordeonu pritardamas, K. Smoriginas džiugino publiką, Vienožindžio „Senmergės daina“ iš spektaklio Rožės pradžios tamsioje. D. Overaitė ir R. Vilkaitis pasirodė su improvizacija „Senmergė“ iš spektaklio „Nuogi karaliai“. Komiškas vaidinimas labai prajuokino publiką. A. Grašys aukštaitiška tarme pasakoją savo „nuotykių“ – monologas itin juokingas. S. Bareikis ir S. Sipaitis (vienas apsiėmęs mergina) pasirodė su vokaline ir choreografinė įtarpa, perteikdami tą humoristinių stilių. Tai buvo „ekstrasensinė miniatiūra“ „Akimirka“. Paibaigai nuskambėjo solistų V.

Ados Sutkuvienė ir Zitos Sodeikienė paveikslų parodos Balzeko muziejuje atidarymo dieną.

Viduryje abi menininkės apsuptos Akademinių skautų sąjūdžio narių.

Nuotr. J. Tamulaičio

PAMALDOS ŠV. KAZIMIERO KAPINĖSE

Kapinių puošimo diena, gegužės 30, buvo saulėta, tai gausiai lietuvių prisirinko į Šv. Kazimiero kapines. Dalyvaujant ir vysk. V. Brizgiui, šv. Mišias aukojė tėvų marijonų provincijos, kun. dr. V. Rimšelis, drauge su keliais kitais lietuvių kunigais. Giedojo Liet. vyčių choras, vadovaujamas muz. Faustro Strolis. Pamoksle kun. dr. V. Rimšelis priminė, kad daugiau turbūt dabar lietuvių yra kapinėse, kaip pačiame Chicago mieste. Nes jau gal turime daugiau draugų tarp mirusių, kaip tarp gyvųjų. Skatino ugdyti Dievo meilę, kurios liepina išdegti mūsų netobulumus.

Daugelis žmonių ėjo prie Šv. Komunijos, kurią dalino penketas kunigų. Po šv. Mišių, kapinių administracijos vardu kun. J. Kuzinskas, šv. M. Marijos Gimimo parapijos klebonas, padėkojo su vėliavomis dalyvavusiems šauliams, Kolumbo vyčiams, veteranų postams, ypač dėkojo L. Vyčių chorui ir jo vadovui muz. F. Stroliai, dėkojo visiems gausiai susirinkusiems.

Gerai veikė mikrofonai, tai visiems gerai girdėjosi. Po pamaldų sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai.

Tuoju po to buvo apeigos prie kapinių steigėjų paminklo. Tą organizavo L. Bendruomenės pasauliečių komitetas ir Sklypų savininkų draugija. Apeigas pradėjo Sklypų savininkų draugijos pirm. St. Valinskas, pakviestas kapinių direktorių kun. J. Kuzinską atlikti religinę dalį. Maldoje prisiminti kapinių steigėjai, taipgi visi kapinėse besilinsintieji ir visi mirę lietuviai, kur jie bebūtų palaidoti.

Kun. Kuzinskas palaimino vainiką, kuris buvo padėtas prie kapinių steigėjų paminklo. LB komiteto pirmininkas Alg. Regis patriotinės ir religinės minties kalboje išryškino mirtį, kaip prasmingo gyvenimo atpildą.

Sugiedota Marija Marija, Lietuvos himnas. Giedojimui vadovavo Vyčių choras. Su vėliavomis, uniformuoti dalyvavo Vyt. Didžiojo rinktinės šauliai, Klaipėdos jūrų šaulių kuopa, Gen. T. Daukanto šaulių kuopa. Apeigos paliko gilų įspūdį.

Juoz. Pr.

Petkevičiaus ir Smorigino su bendru chorą patraukli liaudies daina Šią naktį per naktį.

Patenkinta publika sustojusi reikšė savo pasigėrėjimą. Dekojant vilniečių atstovus pareiškė, kad jau trečią kartą pasirodė lietuvių tarpe ir negali apsieiti be ašarų. Kaip buvo miela, kai broliai iš Vilniaus, drauge su kitiems lietuvių, giedoja Maironio Lietuva brangi, mano tėvyne!

Spektaklis labai sudomino dalyvius. Daugeliui spaudė ašaras. Ypatingai buvo sujaudintas A. Vaitkevičius, Jaunimo centro tvarkytojas, kuriam vienas iš aktorių įteikė rašytojo J. Biliūno metalinį portretą, tardamas padėką už pasitarnavimą lietuvių.

Apskritai, spektaklis švytėjo dideliu vaidybišku pajėgumu. Vilniaus Jaunimo teatras turi 43 aktorius. Į Chicago atskrido 29. Visi profesionalai. Jų spektaklius Jaunimo centre suorganizavo tam reikalui sudarytas komitetas, į kurį įėjo: D. Ilgenytė, E. Sakadolskienė, I. Laucienė, B. Zalatorienė, D. Šlenienė, P. Mockūnienė, L. Mockūnas, V. Vepštas, H. Vepšienė, M. Gabalienė, I. Kerelienė, A. Ramanauskienė.

Kai kam aktoriai įteikė tik neseniai Lietuvoje išleistą Dariaus Girėno menišką sąlanką su voku, kur taipgi jų vaizdas. Juoz. Pr.

IŠ ARTI IR TOLI

JA VALSTYBĖSE

— Kun. Leonardas Musteikis, gyv. 420 Preston Circ. Sunny Hills, Fl. 32428, švenčia 50-tąją kunigystės sukaktį. 1988 birželio 12 d. Iškilmingos mišios Sunny Hills Šv. Teresės bažnyčioje 11 v., vaišės Community Centro salėje.

— Inž. A. Venskus, Europos Lietuvių Krikščionių demokratų tarybos pirm., ir Birutė Venskuvienė, Eltos redaktorė prancūzų kalba, lankosi Jungtinėse Amerikos Valstijose. Apsistojo pas dr. Aldoną Janacienę su šeima Yonkers, N.Y., numato čia pasilikti 2-3 savaites.

— Linas Kojelis, kaip laivyno rezervu karininkas, yra paskirtas „The Naval Intelligence Quarterly“ redaktoriui. Šis žurnalas analizuoja kitų kraštų karines doktrinas ir siūniamas įvairiems Amerikos kariniams centrums visame pasaulyje. Valstybės departamente Kojelis eina valstybės sekretoriaus asistento pavaduotojo pareigas ir jo atsakomybėje yra Amerikos politikos pabėgėlių klausimų formavimas. Jo žinioje yra penkis tarnybos užsienyje, tarp jų – Austrijoje, Tailande ir Pakistane.

— Amerikos lietuvių tautinės sąjungos seimas, įvykęs 1988 m. gegužės 21-22 d. Daytona Beach, Floridoje, praėjo pakilia ir vieninga darbo nuotaika. Anicetas Šimutis, Lietuvos gen. konsulas, ir Juozas Kapočius, Lietuvių enciklopedijos, Encyclopedia Lituanica ir kt. leidinių organizatoriai-leidėjai, sąjungos valdybai pasiūlius, išrinkti šios sąjungos garbės nariai. Dr. Leonas Kriaučiūnas išrinktas naujai dvejų metų kadencijai sąjungos pirmininku. Perrinkta ir ligšiolinė valdyba: Petras Buchas, Vida Jonušienė, Ona Deškevičienė ir Eleonora Valiukienė.

— S. Korienė – pirm., E. Kojelienė, A. Starkienė, S. Sula, A. Venckūnienė ir J. Mulokienė (kand.) sudaro naująją 1988-89 metams LB Santa Monicos-Vakarų Los Angeles apylinkės valdybą. Revizijos komisijon išrinkti E. Arbas, D. Narbutienė ir B. Graužinis. Atstovai į LB Vakarų apygardos suvažiavimą – E. Arbas, C. Sirutienė, J. Kojelis ir Z. Koriūnas.

— Anicetas Šimutis, Lietuvos generalinis konsulas, balandžio 20 dieną dalyvavo su ponio New Yorko miesto igaliojtinės Jungtinės Tautos ir Konsuliarijoms korpusui G.M. Sorensen ir Chemical Banko viceprezidento Callandar surengtame priėmime Metropolitan Meno muziejuje Jungtinių Tautų ambasadorių ir generalinių konsulų New Yorko garbei. Priėmimo dalyviams buvo apdovanioti olandų ir flamų meno kūrinių, atgabenti iš Hermitažo muziejaus.

— Phoenixo, Ariz. Lietuvių Bendruomenės apylinkė išsirinko naują valdybą, kurion įeina pirm. Antonija Petrušienė, vicepirm. Ričardas Cherniauskas, sekr. Aldona Morkienė, išd. Aldona Vaitkienė, jaunimo ir kult. vadovas Linas Banelis. Revizijos komisijon įeina pirm. Henrikas Bokas ir nariai Emilija Josen ir Irena Ambraskienė.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.